

نخست‌وزیر کوریای جنوبی برای مذاکره درباره‌ی پول‌های مسدودشده‌ی ایران، عازم تهران شد

احتمال برگزاری

نشست استانبول در هفته‌ی جاری؛ «آتش‌بس و ایجاد حکومت صلح شامل آجندا است»

صفحه ۲

سمپوزیم بین‌المللی امیرعلی شیر نوایی؛ امیدها و ناامیدی‌ها

صفحه ۵

امریکا در آستانه‌ی خروج، افغانستان در لبه‌ی پرتگاه (۴)

آیا مذاکره با طالبان همراه با احتمال خروج نظامی امریکا به صلح می‌انجامد یا به فروپاشی افغانستان؟

صفحه ۷

نشست استانبول؛

فرصت‌ها و نگرانی‌ها چیست؟

صفحه ۸

یادداشت روز

در صداقت طالبان شک وجود دارد

برپایه‌ی اطلاعات موجود قرار است نشست صلح افغانستان با شرکت رهبران حکومت، چهره‌های سیاسی، نمایندگان طالبان و نمایندگان شماری از کشورهای منطقه و جهان در شهر استانبول برای ده روز برگزار شود. به نظر می‌رسد این نشست فریب‌الوقوع است. قبلاً زمان برگزاری کنفرانس ۱۶ آپریل گفته شده بود. برگزاری نشست استانبول که تاریخی و سرنوشت‌ساز توصیف می‌شود در آینده‌ی نزدیک تقریباً قطعی شده است. همه‌ی طرف‌ها آمادگی خود را برای این نشست اعلام کرده‌اند. هیأت‌های بلندپایه و صاحب‌صلاحیت در سطح رهبری جناح‌های درگیر و ذی‌نفع افغان و وزرای خارجه‌ی همه‌ی همسایگان افغانستان به علاوه‌ی چین، روسیه، هند، ایالات متحده، ترکیه، قطر، اندونزی، عربستان، آلمان، فرانسه و ناروی گفته شده در این نشست شرکت خواهند کرد.

تقریباً موضع همه طرف‌ها به غیر از طالبان در نشست استانبول روشن است. امریکا با طرحی قرار است در این نشست شرکت کند که بیشتر از یک ماه قبل زلمی خلیل‌زاد، نماینده‌ی ویژه‌ی وزارت خارجه‌ی ایالات متحده...

۲

پیش‌نویس طرح صلح جمهوری اسلامی افغانستان آماده شد

۲

گروه‌های امداد برای نجات معدنچیان گرفتار چینی تلاش می‌کنند

۶

جزئیات تازه از سند همکاری ایران و چین؛ همکاری با چینی‌ها برای کنترل فضای مجازی

اطلاعات روز: محمود نوبیان، نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس ایران، با اشاره به جزئیات سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین گفته است با...

۶

نی: آزادی بیان و رسانه‌ها در نشست استانبول باید خط سرخ باشد

۲

مؤارش ۴

شورای عالی مصالحه و نگاه حداکثری به پروسه‌ی صلح؟

بررسی گزارش پژوهشی مرکز مطالعات استراتژیک صلح

اداره موقت در افغانستان»، «تمرکززدایی یا تمرکزگرایی»، «نقش زنان در فرآیند صلح»، «شورای عالی فقه اسلامی»، «آتش‌بس» و در نهایت «پیشنهادات گزارش» پرداخته است. گزارش پژوهشی شورای عالی مصالحه...

شورای عالی مصالحه ملی و مرکز مطالعات استراتژیک صلح در ماه اخیر گزارشی را در پیوند به توافق‌نامه‌ی صلح منتشر کرده‌اند. این گزارش کوتاه با موضوع محوری صلح افغانستان به موضوعات «انتخابات زودهنگام یا حکومت گذار»، «مدل‌های حکومت گذار و موقت»، «تجرب‌ی

مؤارش ۴

نشست ترکیه؛ افغانستان یک‌صد یا چندصد؟

رئیس‌جمهور غنی طرح سه‌مرحله‌ای خود را با عنوان «چارچوب برای نقشه راه صلح» که قرار است در نشست ترکیه در مورد صلح افغانستان ارائه شود، رسانه‌ای کرده است. این طرح سه مرحله دارد: مرحله اول، توافق سیاسی شامل توافق بر حالت مطلوب، توافق بر...

ترجمه

رسانه‌های اجتماعی و ردپای دیجیتال گروه‌های مسلح

در ۱۶ اگست سال ۲۰۱۱ شورش مسلحانه علیه معمر القذافی لیبیا را فراگرفت. در خط مقدم شورش در غرب شهر میسرانا، سومین شهر بزرگ لیبیا، من با «مخلص» عضو گروه شلغم (که از روی نام سفیر سابق لیبیا در سازمان ملل که علناً قذافی را محکوم کرد، نام‌گذاری شده) گفت‌وگو کردم. او برایم شرح موفقیت‌های نخستین این گروه را در برابر نیروهای طرفدار قذافی در جریان درگیری‌های کوچک به کوچک در مرکز شهر، بازگو کرد. وقایعی که او توصیف می‌کرد بسیار بعید به نظر می‌رسید، من به حرف‌هایش شک کرده بودم و او این را متوجه شده بود. او لیخندی زد و تلفن خود را درآورد و وارد گروه فیسبوکی شد که در آن یکی از اعضا فیلمی از جریان یک روز عملیات در کوچه پس‌کوچه‌های مرکز شهر را بارگذاری کرده بود. من چگونگی وقوع رویدادها را روی نمایش‌گر درست همان‌طور که...

۳

بسته‌های ویژه اینترنتی برای بلاک‌های رهائشی و خانه‌های انفرادی

ادامه‌یادداشت‌روز

به کابل آمد و این طرح را برای حصول یک توافق سیاسی به ارگ ریاست‌جمهوری، شورای عالی مصالحه و جناح‌های سیاسی مطرح کشور سپرد. این طرح با طالبان نیز به اشتراک گذاشته شد. جمهوری اسلامی افغانستان نیز قرار است با طرح واحد در این نشست شرکت کند. شورای عالی مصالحه ملی گفته است که با طرح و دیدگاه مشترک به اجلاس استانبول می‌رود. در چند روز گذشته کمیته‌ی توحید روی طرح‌های رسیده کار و تقریباً طرحی را نهایی کرده است. این طرح اکنون روی میز عبدالله عبدالله رییس‌شورای عالی مصالحه ملی رفته است. فارغ از نگرانی که تعدد طرح از جانب جمهوری اسلامی محتمل است، اما موضع نیروهای سیاسی افغانستان روشن است.

از میان تمام طرف‌ها، تنها طالبان هنوز برای شرکت در نشست استانبول موضع روشن ندارد. این موضع ناروشن به تردید در مورد صداقت و حسن نیت طالبان برای انجام یک مذاکره‌ی صادقانه و معطوف به عقد توافق سیاسی و شک در صداقت طالبان دامن می‌زند. در مذاکرات بین‌افغانی طالبان با این پندار که خروج نظامی ایالات متحده از افغانستان قطعی است باعث فوت وقت در مذاکرات بین‌افغانی مطابق تقسیم‌اوقات توافق‌نامه دوحه شد. طالبان با این رویکرد که در صورت خروج، با دوام فشار نظامی و تشدید جنگ دولت را ساقط خواهند کرد، با مذاکرات دوحه پیش‌آمد کردند. نتیجه‌ی این سیاست شکست مذاکرات بین‌افغانی شد. بعید نیست طالبان در نشست استانبول نیز رویکرد ضیاع وقت و سیاست مذاکرات در سایه را پیش بگیرند. طالبان از آغاز تا کنون در مورد صلح دچار یک خطای محاسباتی است. این گروه فکر می‌کند که در صورت خروج نیروهای خارجی از افغانستان، با سر نیزه قدرت را در افغانستان خواهد گرفت. برای همین در مذاکرات صلح حاضر نیست کم‌ترین هزینه را کند.

برای موفقیت نشست استانبول قطعیتی وجود ندارد. تردیدها به مراتب بیشتر از یقین است. اما یک راه برای جلوگیری از شکست مذاکرات، گرفتن این تعهد از طالبان است که این گروه در مذاکرات موضع منعطف‌تری داشته باشد. لجاجت آن‌ها بر مطالباتی مثل خارج شدن طالبان از فهرست سیاه سازمان ملل، رهایی هفت‌هزار زندانی این گروه از زندان‌های افغانستان، انقطاع و گسست قدرت در افغانستان و خروج کامل نیروهای خارجی بیش از هرگونه توافق سیاسی نه‌تنها به درستی شک در مورد صداقت طالبان صحت می‌گذارد که همین لجاجت باعث شکست قطعی کنفرانس استانبول خواهد شد و فرصت کنونی صلح با موضع‌گیری غیرمنعطف گروه طالبان هدر خواهد رفت. همان‌گونه که تا این دم دلیل اصلی شکست مذاکرات و توافق سیاسی طالبان است. یک شرط می‌تواند طالبان را از توهم پیروزی بیرون کند: این‌که خروج نیروهای خارجی باید منوط به توافق کامل سیاسی در افغانستان باشد. با قاطعیت و شتابی که امریکا برای خروج نظامی از افغانستان دارد، طالبان دلیلی نمی‌بینند که در میز به طرف مقابل امتیاز بدهند.

پیش‌نویس طرح صلح جمهوری اسلامی افغانستان آماده شد

قبلا شورای عالی مصالحه ملی در اعلامیه‌ای گفته بود که طرح نهایی صلح جمهوری اسلامی افغانستان به‌صورت کلی بر اصل نظام جمهوری اسلامی، حقوق اساسی شهروندان، حقوق بشر، انتخابات براساس اصل یک فرد یک رأی، مشارکت عادلانه و معنادار همه در نظام، پایان دایمی جنگ و خشونت در کشور و ضمانت‌های قوی منطقه‌ای و بین‌المللی برای تطبیق موافقت‌نامه‌ی صلح در صورت توافق، تأکید دارد. این درحالی است که به تازگی امرالله صالح، معاون اول ریاست‌جمهوری گفته است که احتمال دارد نشست ترکیه در مورد صلح افغانستان در جریان هفته‌ی جاری برگزار شود. آقای صالح همچنان گفته است که «توافق روی ارزش‌ها»، «آتش‌بس» و «ایجاد حکومت صلح» از آجنداهای پیش‌بینی‌شده‌ی این نشست اند.

احتمال برگزاری نشست استانبول در هفته‌ی جاری؛ «آتش‌بس و ایجاد حکومت صلح شامل آجندا است»

آتش‌بس کنید و دست از کشتار بردارید، گفت‌مان صلح در قلب زن و مرد این سرزمین جا می‌افتد و این روند مورد حمایت قرار می‌گیرد.»

معاون اول ریاست‌جمهوری در جریان صحبت‌هایش، رهایی ۵۰۰۰ زندانی طالبان را از بزرگ‌ترین اشتباهات حکومت خواند و گفت که در آینده هرگز چنین اشتباهی را تکرار نخواهند کرد. به گفته‌ی او، در میان این تعداد زندانیان طالبان، قاچاقبران بزرگ مواد مخدر نیز بودند که در بدل دادن رشوت به طالبان، زیر نام اعضای این گروه از زندان رها شدند.

امرالله صالح در ادامه در مورد حکومت آینده نیز گفت که در مورد هر گونه توافق احتمالی در این مورد در نشست استانبول، دوباره از طریق برگزاری لویه‌جرگه مشورتی با اقشار مختلف مردم مشورت می‌کنند. آقای صالح درحالی از احتمال برگزاری نشست استانبول در هفته‌ی جاری سخن گفته است که پیش از این برخی رسانه‌ها گزارش کرده بودند که براساس توافق امریکا، سازمان ملل و ترکیه، این نشست در ۱۶ اپریل برگزار می‌شود.

طبق اظهارات صالح، ترس بزرگ طالبان از آتش‌بس این است که اگر خشونت را به‌عنوان یگانه وسیله‌ی قوت از دست بدهند، ممکن است دولت افغانستان و جامعه جهانی به مذاکرات جدی با طالبان نپردازند.

صالح اما خطاب به طالبان گفت: «امروز من از جایگاه معاون رییس‌جمهور به طالبان این نعره را [سر] می‌دهم؛ اگر آتش‌بس کنید، از جدیت مذاکره‌ی ما با شما کم نمی‌شود. ما تعهد به مذاکره‌ی جدی داریم و اگر شما

اطلاعات روز: شورای عالی مصالحه ملی اعلام کرده است که کمیته‌ی تهیه و توحید پیش‌نویس طرح صلح جمهوری اسلامی افغانستان کار روی این پیش‌نویس را نهایی کرده و آن‌را به رهبری این شورا سپرده است.

فریدون خوزون، سخن‌گوی شورای عالی مصالحه ملی گفته است که پیش‌نویس طرح صلح که پس از کارهای منسجم شبانه‌روزی تهیه و آماده‌شده است، دپروز (یک‌شنبه، ۲۲ حمل) به رهبری این شورا سپرده شده است.

آقای خوزون همچنان گفته است که قرار است این پیش‌نویس در روزهای آینده به کمیته‌ی رهبری شورای عالی مصالحه ملی ارائه شود که پس از تصویب، به‌عنوان طرح واحد جمهوری اسلامی افغانستان در نشست ترکیه ارائه خواهد شد.

اطلاعات روز: امرالله صالح، معاون اول ریاست‌جمهوری کشور می‌گوید که برای نشست استانبول که احتمال دارد در جریان هفته‌ی جاری برگزار شود، سه موضوع به‌عنوان آجندا پیش‌بینی شده است.

آقای صالح که دیروز (یک‌شنبه، ۲۲ حمل) در یک گردهمایی مردم کوه‌دامن در شمال کابل صحبت می‌کرد، گفت که «توافق روی ارزش‌ها»، «آتش‌بس» و «ایجاد حکومت صلح» از آجنداهای پیش‌بینی‌شده برای نشست استانبول است.

او همچنان گفت که زلمی خلیل‌زاد، نماینده‌ی ویژه‌ی امریکا برای صلح افغانستان در سفر اخیرش به کابل در مورد این سه آجندای نشست استانبول با مقام‌های دولت افغانستان بحث و گفت‌وگو کرده است.

صالح گفت که توافقی روی اصول و ارزش‌ها به این معناست که طالبان مجبورند بپذیرند که افغانستان طالبانی نمی‌شود، اما طالبان می‌توانند در آغوش افغانستان به‌حیث یک جزء در کنار مردم زندگی صلح‌آمیز داشته باشند.

او در عین حال گفت که مشخص نیست که توافق روی این اصول چه قدر زمان

نی:

آزادی بیان و رسانه‌ها در نشست استانبول باید خط سرخ باشد

رسانه‌ها نگران است تا مبادا در گفت‌وگوهای صلح استانبول این ارزش‌ها نادیده گرفته شود و یا مورد معامله قرار گیرد.

به باور نی، آزادی بیان، دسترسی به اطلاعات و فعالیت آزاد رسانه‌ها خط قرمز شهروندان افغانستان و جامعه رسانه‌ای افغانستان است و باید به این ارزش‌ها در گفت‌وگوهای صلح استانبول احترام گذاشته شود.

نهاد نی از دولت افغانستان و گروه طالبان به‌عنوان طرف‌های اصلی مذاکرات صلح خواسته است که به خواسته‌های قانونی و مشروع شهروندان و جامعه رسانه‌ای افغانستان احترام گذاشته و نگذارند به دست‌آوردهای ۱۹ ساله‌ی جامعه رسانه‌ای صدمه برسد. براساس اظهارات امرالله صالح، معاون اول ریاست‌جمهوری، احتمال دارد نشست ترکیه در مورد صلح افغانستان در جریان هفته‌ی جاری برگزار شود. آقای صالح همچنان گفته است که «توافق روی ارزش‌ها»، «آتش‌بس» و «ایجاد حکومت صلح» از آجنداهای پیش‌بینی‌شده‌ی این نشست اند.

مهاجران افغان بیرون از کشور:

توافقی‌های صلح باید ضمانت‌های اجرایی و نظارتی مشخص داشته باشد

میکانیسم شفاف و سریع و با دنظرداشت ایجاد زمینه‌ی اشتغال بدیل، آغاز شود. آنان در ادامه ابراز امیدواری کرده‌اند که طرف‌های مذاکرات به خواسته‌ها و آرزوهای مردم خسته از جنگ افغانستان در داخل و خارج از کشور گوش داده و برای عملی شدن این خواسته‌ها اقدام کنند.

این درحالی است که قرار است در آینده‌ی نزدیک نشستی در پیوند به صلح افغانستان در استانبول ترکیه برگزار شود. زمان مشخص برگزاری این نشست هنوز مشخص نشده است، اما برخی رسانه‌ها گزارش کرده‌اند که براساس توافق امریکا، سازمان ملل و ترکیه، این نشست در ۱۶ اپریل برگزار می‌شود.

قرار است در این نشست روی آینده‌ی سیاسی و انتقال قدرت در افغانستان گفت‌وگو و تصمیم گرفته شود.

افغانستان خواسته‌اند که با سیاست بی‌طرفی و ترجیح منافع ملی به‌خاطر قطع مداخلات خارجی، برچیدن پایگاه‌های نظامی، قطع حمایت‌های مالی، تسلیحاتی و عملیاتی خارجیان از نیروهای شورشی، گام‌های جدی بردارند.

طبق ماده‌ی ششم اعلامیه‌ی مهاجران مقیم در خارج از کشور، توافقی‌های صلح باید معطوف به عدالت و جبران خسارات مالی و جانی جنگ باشد تا قربانیان جنگ، قربانی صلح نشوند. آنان تأکید کرده‌اند که در نتیجه‌ی توافقی‌های صلح، باید زمینه‌ی زندگی آبرومندانه برای همه، به ویژه خانواده‌های قربانیان، اقلیت‌ها و زنان فراهم شود.

مهاجران افغان مقیم در خارج گفته‌اند که پس از توافقی‌های صلح، روند خلع سلاح و ادغام جنگ‌جویان مسلح غیرقانونی طی یک

مشروع، بی‌طرف و مبتنی بر واقعیت‌های عصر حاضر باشد. طبق این ماده، توافقی‌های صلح نباید حقوق و آزادی‌های اساسی زنان و مردان افغانستان را در قوانین جاری و کنوانسیون‌هایی که دولت افغانستان به آنها پیوسته است، نفی کند.

در ماده‌ی سوم این اعلامیه آمده است: «دولت باید متناسب با تنوع قومی، فرهنگی و اجتماعی ملت افغانستان بوده و از تکرار تجربه‌ی تلخ انحصارگرایی و تضعیف مشارکت مردم در سطوح مختلف حکومت‌داری پرهیز شود.»

مهاجران خارج از کشور گفته‌اند که زنان و نمایندگان اقلیت‌های قومی باید در تمام مراحل مذاکرات، تصمیم‌گیری و اجرای موافقت‌نامه‌های صلح حضور واقعی و مؤثر داشته باشند.

این مهاجران از طرف‌های مذاکرات صلح

اطلاعات روز: شماری از مهاجران افغان در خارج از کشور می‌گویند که توافقی‌های صلح باید براساس میکانیسم‌های واضح و عملی بوده و ضمانت‌های اجرایی و نظارتی مشخص داشته باشد. این مهاجران همچنان در یک اعلامیه گفته‌اند که توافقات صلح باید از سوی سازمان ملل متحد و کشورهای بی‌طرف نظارت شود.

در این اعلامیه‌ی هفت ماده‌ای مهاجران در خارج از کشور که انتظارات‌شان از نشست استانبول مطرح شده، آمده است که در توافقات صلح باید نهادهای امنیتی و دفاعی و دیگر نهادهایی که موجودیت آن در دموکراسی و یک دولت معاصر لازم است، حفظ شود.

در ماده‌ی دوم این اعلامیه آمده است که بحث‌ها و توافقی‌های سیاسی باید معطوف به ایجاد یک دولت ملی منتخب، کثرت‌گرا،

لورا کورچسن و بریآن مک‌کوبین، وار ان د راکس
مترجم: جلیل پژواک

در ۱۶ اگست سال ۲۰۱۱ شورش مسلحانه علیه معمر القذافی لیبیا را فراگرفت. در خط مقدم شورش در غرب شهر میسراتا، سومین شهر بزرگ لیبیا، من با «مخلص» عضو گروه شلغم (که از روی نام سفیر سابق لیبیا در سازمان ملل که علنا قذافی را محکوم کرد، نام‌گذاری شده) گفت‌وگو کردم. او برایم شرح موفقیت‌های نخستین این گروه را در برابر نیروهای طرفدار قذافی در جریان درگیری‌های کوچک به کوچه در مرکز شهر، بازگو کرد. وقایعی که او توصیف می‌کرد بسیار بعید به‌نظر می‌رسید، من به حرف‌هایش شک کرده بودم و او این را متوجه شده بود. او لیخندی زد و تلفن خود را درآورد و وارد گروه فیسبوکی شد که در آن یکی از اعضا فیلمی از جریان یک روز عملیات در کوچه پس‌کوچه‌های مرکز شهر را بارگذاری کرده بود. من چگونگی وقوع رویدادها را روی نمایش‌گر درست همان‌طور که مخلص توصیف کرده بود مشاهده کردم.

دولت اسلامی (داعش) با ایجاد «برند» جهانی و جذب ۲۰ تا ۴۰ هزار عضو داوطلب از دست‌کم ۸۵ کشور جهان، اغلب پیشگام استفاده از رسانه‌های اجتماعی در منازعه دانسته می‌شود. رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزار اصلی این گروه برای سربازگیری، جمع‌آوری کمک مالی و نیز بستری برای انتشار پروپاگاندا به مخاطبان جهانی‌اش عمل می‌کرد. اما دولت اسلامی در استفاده از تاکتیک‌ها و استراتژی‌هایی مؤثر عمل کرد که از قبل به‌طور گسترده توسط صدها گروه مسلح دیگر در سراسر جهان مورد استفاده قرار گرفته بود. برای مثال گروه الشیاب پیشگام استفاده از رسانه‌های اجتماعی در میان گروه‌های جهادی بود و قبل از دولت اسلامی از تویتر و پلتفرم‌های وبلاگ‌نویسی برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌کرد. اما منطقه مورد تمرکز الشیاب شاخ آفریقا بود و این باعث شد که فعالیت‌هایش تا زمان حمله «وست‌گت مال» در سال ۲۰۱۳ روی صفحه رادار کشورهای غربی ظاهر نشود. برخلاف دولت اسلامی که به دنبال سربازگیری از طریق رسانه‌های اجتماعی از سراسر جهان بود، الشیاب مردم منطقه‌ای و محلی را مخاطب قرار می‌داد و در نتیجه، فعالیت‌های الشیاب عمدتاً توسط غرب و شرکت‌های رسانه‌های اجتماعی نادیده گرفته شد.

برپایه‌ی پژوهش ما در پروژه «ردپای دیجیتال منازعات» بیش از یک‌هزار و ۴۵۶ گروه مسلح در جنگ‌های داخلی در مالی، لیبیا و سوریه فعالیت می‌کنند. تقریباً همه این گروه از رسانه‌های اجتماعی برای هدف‌قرار دادن مخاطبان منطقه‌ای و محلی استفاده می‌کنند اما در انتخاب پلتفرم رویکرد متفاوت دارند. علاوه بر انتقال پیام برای مخاطب، رسانه‌های اجتماعی مجراهای جدید و کم‌تر شناخته‌شده تأمین مالی را برای این گروه فراهم کرده است. بنابراین بررسی این‌که گروه‌های تروریستی چگونه از رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند، به ما در پیش‌بینی مشخصه‌هایی که آینده‌ی منازعات را تعریف خواهد کرد، کمک می‌کند. تهدید جهانی بعدی ناشی از سوءاستفاده از رسانه‌های اجتماعی، توسط گروه‌های ایجاد خواهد شد که در حال حاضر نمی‌خواهند در پلتفرم‌ها شناسایی شوند یا جلب توجه کنند. ایالات متحده و متحدانش اگر در پی جلوگیری از فعالیت‌های آنلاین مخرب گروه‌های مسلح در آینده هستند، باید مدل‌های تشخیصی بسازند که در طراحی آن کل دامنه و چگونگی استفاده گروه‌های مسلح مختلف از رسانه‌های اجتماعی در نظر گرفته شده باشد.

تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر منازعه

در دهه‌ی گذشته رسانه‌های اجتماعی منازعه را دگرگون کرده و ماهیت جنگیدن در جنگ داخلی، مجرای تأمین بودجه جنگ و نحوه‌ی مطالعه منازعات را برای همیشه تغییر داده است. گروه‌های شورشی از یوتیوب، اینستاگرام، فیسبوک و تویتر برای اعلام حضور خود، به‌رخ‌کشیدن پیروزی‌های خود، سربازگیری و درخواست کمک مالی استفاده کرده‌اند. در عین حال توجه بی‌پیشینه‌ای که به فعالیت‌های گروه‌هایی همچون دولت اسلامی در رسانه‌های اجتماعی پرداخته شده است، از نظر نویسندگان این مقاله تصور غلطی درباره نحوه استفاده گروه‌های مسلح از رسانه‌های اجتماعی ایجاد کرده است. مشخصاً این باور وجود دارد که استفاده موفقیت‌آمیز یک گروه مسلح از رسانه‌های اجتماعی منجر به شکل‌گیری برند جهانی و توجه بین‌المللی به گروه مورد نظر می‌شود. اما کاملاً این‌طور نیست؛ اکثر گروه‌های مسلح از رسانه‌های اجتماعی در سطح محلی و منطقه‌ای موفقانه استفاده می‌کنند و در عین حال از رادار غرب و چشم شرکت‌های رسانه‌های اجتماعی پنهان می‌مانند.

استفاده از رسانه‌های اجتماعی بین گروه‌های مسلح درگیر در عین منازعه و نیز از یک منازعه تا منازعه دیگر فرق می‌کند. علاوه بر این، پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی که بیشتر مورد استفاده‌ی گروه‌های مسلح قرار می‌گیرد نیز نظر به منازعه فرق می‌کند و این نشان‌دهنده‌ی تأثیر وضعیت منطقه‌ی مورد نظر در دوره‌ی پیش‌منازعه و تفاوت‌ها در سیاست‌های پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی است.

در سال ۲۰۱۱ گروه‌های مسلح لیبیایی و فعالان این کشور از رسانه‌های اجتماعی به‌صورت گسترده در پیش‌برد شورش خود استفاده کردند. قذافی اغلب رسانه‌های تحت کنترل دولت را برای اعلام پیروزی‌ها در شهرهای مورد مناقشه استفاده می‌کرد. در واکنش صدها گروه و فعال شورشی لیبیایی برای افزایش ادعاهای دروغین قذافی به استفاده از رسانه‌های اجتماعی و بارگذاری ویدیوها و عکس‌ها از جریان واقعی تحولات در لیبیا روی آوردند. این گروه‌ها بیشترین استفاده را از فیسبوک می‌کردند که نشان‌دهنده‌ی رایج بودن این پلتفرم بین لیبیایی‌ها

رسانه‌های اجتماعی و ردپای دیجیتال گروه‌های مسلح

در دوره‌ی پیش از شورش است. اکثر گروه‌های مسلح لیبیایی صفحه‌های فیسبوکی برای خود ایجاد کردند. مهم‌تر این‌که حدود یک درصد این گروه‌ها صفحه‌های فیسبوکی‌شان حذف شد (یا شاید خودشان تصمیم گرفتند که آن‌را ببندند). برای بسیاری از این گروه‌ها فیسبوک ابزار جدایی‌ناپذیر از فعالیت‌هایشان بود و تقریباً نیمی از این گروه‌ها دست‌کم یک هزار لایک را در صفحه(های) مربوطه خود به‌دست آوردند. اما برای بخش کوچکی از این گروه‌ها رسانه‌های اجتماعی به ابزار اصلی فعالیت‌شان تبدیل شد. برای مثال گروه «الاهر شریعه» عملیات‌های روزانه خود را به‌صورت زنده در فیسبوک پخش می‌کرد و بیش از ۲۰۰ هزار لایک در صفحه فیسبوک خود و بیش از ۲۰ هزار دنبال‌کننده در تویتر خود داشت. با این‌حال برخی گروه‌های دیگر (حتی برخی از گروه‌هایی که از شریعه بزرگ‌تر بودند) ترجیح دادند که فعالیت خود را در صفحه‌های فیسبوکی خود یا کلاً حضور خود را در رسانه‌های اجتماعی مخفی نگه‌دارند. چرا گروه‌های مسلح که در عین منازعه می‌جنگیدند، در استفاده از رسانه‌های اجتماعی استراتژی‌های متفاوت را اتخاذ کردند؟ آیا برای مثال نوعیت گروه‌های مسلح در نحوه استفاده این گروه‌ها از رسانه‌های اجتماعی نقش دارد؟ و آیا می‌توان الگوهای قابل رمزگشایی در مورد نحوه استفاده این گروه‌ها از پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی در منازعات مختلف به‌دست آورد؟

استفاده از رسانه‌های اجتماعی در شورش لیبیا اهمیت این شبکه‌ها را برای فعالیت‌های شورشیان برجسته کرد. اکثر گروه‌های شورشی از رسانه‌های اجتماعی برای برقراری ارتباط با حامیان محلی خود استفاده می‌کردند و بخش کوچکی از این گروه‌ها (۱۴٫۹ درصد) استفاده از رسانه‌های اجتماعی را در مرکز عملیات‌های نظامی خود قرار دادند. تحلیلی که در پیش داریم براساس یک نمونه تصادفی از ۱۲۱ گروه مسلح (از میان مجموعاً ۶۹۵ گروه مسلح) در لیبیا که از فیسبوک استفاده می‌کردند انجام شده است: در مجموع ۸۷ گروه (۷۲ درصد ۱۲۱ گروه) در فیسبوک صفحه رسمی داشتند، در حالی که ۳۴ گروه (۲۸ درصد) هیچ صفحه‌ای در فیسبوک نداشتند. به‌رغم این‌که ۷۲ درصد این گروه‌ها دارای صفحه فیسبوکی بودند، اما تنها بخش کوچکی از این گروه‌ها بیشترین فعالیت را در رسانه‌های اجتماعی داشتند. ما در تحلیل خود تعداد لایک یک صفحه فیسبوکی را به‌عنوان نشان‌گر تعداد کاربرانی در نظر گرفتیم که مشترک یک صفحه فیسبوکی شده بودند و احتمالاً با محتوای آن صفحه تعامل داشتند. ما لایک فیسبوکی را به‌عنوان شاخص میزان حمایت و علاقه‌ای که یک گروه مسلح با موفقیت از میان کاربران جلب کرده بود، تفسیر کردیم. به‌رغم فراگیر شدن دسترسی به اینترنت در کشورهای درحال منازعه در سراسر جهان، بسیاری از گروه‌های مسلح فعال در این کشورها ترجیح می‌دهند از رسانه‌های اجتماعی در کم‌ترین حد استفاده کنند یا کاملاً از آن دوری کنند. این امر تفاوت‌ها در نیازها و اهداف استراتژیک این گروه‌ها را بازتاب می‌دهد.

در لیبیا ۱۰ درصد گروه‌های اصلی استفاده‌کننده از رسانه‌های اجتماعی ۷۰ درصد تعاملات فیسبوکی را انجام می‌دادند و ۲۰ درصد گروه‌های اصلی استفاده‌کننده از رسانه‌های اجتماعی ۸۵ درصد تعاملات فیسبوکی را به خود اختصاص می‌دادند. پس چرا ۸۰ درصد باقی مانده این گروه‌های این‌قدر تعاملات‌شان در رسانه‌های اجتماعی ناچیز بود؟ اینترنت در شهرهای بزرگ لیبیا به راحتی در دسترس است، پس دسترسی به اینترنت دلیل احتمالی آن نیست. در گفت‌وگوهای ما با فرماندهان گروه‌های لیبیایی، برخی گفتند که به‌عضای خود صریحاً دستور داده‌اند که برای جلوگیری از نظارت دولت در جریان خیزش سال ۲۰۱۱، از بارگذاری تصویر و ویدیو در فیسبوک‌هایشان خودداری کنند. این گروه‌ها تقریباً تمام حمایت مورد نیاز خود را از جوامع محلی دریافت می‌کردند و بنابراین احتیاج چندانی به تبلیغ

را انجام می‌دهند. درک بهتر چگونگی تأثیر محدودیت‌های سازمانی و تکنولوژیکی بر استفاده این گروه‌ها از رسانه‌های اجتماعی می‌تواند به تحلیل‌گران و دولت‌ها کمک کند تا درک کنند که چگونه رسانه‌های اجتماعی آینده‌ی خشونت سیاسی را شکل خواهد داد. در ذیل سه نتیجه‌گیری در رابطه به استفاده از رسانه‌های اجتماعی توسط گروه‌های مسلح غیردولتی ارائه شده است:

استراتژی‌های «موفق» استفاده از رسانه‌های اجتماعی متفاوت است

آنچه یک استراتژی موفق در استفاده از رسانه‌های اجتماعی را تشکیل می‌دهد، نظر به گروه و نظر به منازعه متفاوت است. به‌نظر می‌رسد که اکثر گروه‌ها از رسانه‌های اجتماعی به‌طور مؤثر در سطح محلی استفاده می‌کنند و بر تعامل با مخاطبان داخلی محدودتر یا برقراری ارتباط مستقیم با حامیان مالی به‌گونه‌ای که در رادار دولت‌ها ظاهر نشوند، تمرکز دارند. استراتژی دولت اسلامی برای توسعه حضور جهانی آنلاین خود، با توجه به پیامدهای این حضور و به نسبت آن کشانده‌شدن توجه دولت‌های غربی به این حضور، از برخی جهات به‌عنوان درس عبرت برای گروه‌های مسلح عمل می‌کند. هرچند دولت اسلامی با حضور گسترده در فضای آنلاین شهرت پیدا کرد و سربازگیری خود را تسهیل کرد، اما با توجه به نظارت بین‌المللی بر این گروه به خاطر حضور آنلاین گسترده‌اش، این استراتژی برای یک گروه مسلح غیر از داعش و بسته به ظرفیت و اهداف این گروه، همیشه استراتژی مطلوب نیست.

تأمین مالی گروه‌های مسلح

رسانه‌های اجتماعی مجراهای تأمین مالی جدید را برای گروه‌های مسلح باز کرده است، به آن‌ها امکان داده است که مستقیماً با طیف گسترده‌تری از سرمایه‌گذاران ارتباط برقرار کرده و همچنین از خدمات «تأمین مالی گروهی» یا (Crowdfunding) موجود در رسانه‌های اجتماعی بهره‌مند شوند. با این وجود، دامنه کامل این تغییر در نحوه تأمین مالی گروه‌های مسلح به‌طور کافی مستند نشده است. در جنگ داخلی سوریه بسیاری از گروه‌های مسلح و ویدیوهای سیاسی‌گزارای خود از حامیان مالی‌شان را در یوتیوب بارگذاری می‌کردند و خواستار حمایت بیشتر می‌شدند. همان‌طور که گزارش مستند واشنگتن پست در سال ۲۰۱۳ نشان داد، یک گروه مسلح نام خود را به نام حامی مالی خود که یک شیخ کویتی بود، تغییر داد و ویدیوهایی را در یوتیوب بارگذاری می‌کرد و در آن‌ها از این شیخ کویتی سیاسی‌گزارای می‌کرد و تابلویی را با نام آن شیخ به نمایش می‌گذاشت. شواهد اولیه نشان می‌دهد که در سوریه رسانه‌های اجتماعی استراتژی‌های مالی و مجراهای تمویل مالی و همچنین مدل سودآوری کلی گروه‌های مسلح را تغییر داده است.

پلتفرم مهم است

درباره این‌که گروه‌های مسلح بر چه مبنایی از یک پلتفرم بیشتر استفاده می‌کنند و از پلتفرم دیگر کم‌تر، پژوهش اندکی انجام شده است. برای مثال آیا گروه‌های مسلح از تمام پلتفرم‌ها برای یک هدف استفاده می‌کنند یا بسته به محتوا و مخاطب، پلتفرم مورد استفاده‌شان نیز تغییر می‌کند؟ پژوهش ما در لیبیا، سوریه و مالی نشان می‌دهد که شورشیان بیشتر از فیسبوک استفاده می‌کنند. اما گروه‌های مسلح سوریه سه برابر بیشتر از گروه‌های مسلح در لیبیا، از تویتر استفاده می‌کنند. در مالی گروه‌های مسلح از کانال‌های یوتیوبی دو برابر بیشتر از گروه‌های لیبیایی یا سوری استفاده می‌کنند. درک این‌که گروه‌های مسلح بر چه مبنایی یک پلتفرم را بر پلتفرم دیگر ترجیح می‌دهند، به ما امکان می‌دهد انواع رفتارها و گرایش‌های مخربی را که ممکن است در آینده از جانب این گروه‌ها رخ دهد، بهتر پیش‌بینی کنیم.

تصویر بزرگ

در نتیجه تمرکز بیش از حد غرب بر داعش و نحوه استفاده این گروه از رسانه‌های اجتماعی، فعالیت بقیه گروه‌های مسلح در سرتاسر جهان در رسانه‌های اجتماعی نادیده گرفته شده است. اکثر گروه‌های مسلح از رسانه‌های اجتماعی طوری استفاده می‌کنند که در معرض توجه جهانی قرار نگیرند و به این ترتیب از اقدامات شرکت‌های امریکایی یا دولت‌های غربی در امان بمانند. داعش بعدی در جهان، رویکرد داعش قدیمی را ادامه نخواهد داد. بنابراین پیش‌بینی تهدیدهای آینده در محیط آنلاین نیاز به نظارت بر استراتژی‌های نوظهور و در حال ظهور گروه‌های مسلح در رسانه‌های اجتماعی دارد. این استراتژی‌ها طوری طراحی شده‌اند که از شناسایی شدن این گروه‌ها جلوگیری کنند اما برقراری ارتباط آن‌ها با مخاطبان‌شان را تسهیل کنند.

لورا کورچسن، «دانشمند ابورسیه / رودز» و دانشجوی دکتری در دانشگاه آکسفورد است. پژوهش وی بر چگونگی استفاده دولت‌ها و گروه‌های مسلح از رسانه‌های اجتماعی در کشورهای درگیر منازعه و اقتصاد کارزارهای اطلاعات غلط است. او یکی از بنیان‌گذاران پروژه ردپای دیجیتال منازعات و همکار پژوهشی در «پروژه مطالعات تجربی منازعه» در دانشگاه پرینستون است. دکتر بریآن مک‌کوبین استادیار دانشگاه رجینا و یکی از بنیان‌گذاران پروژه ردپای دیجیتال منازعات است. او تجربه دو دهه کار به‌عنوان پژوهش‌گر و مدرسان در بیش از ده منازعه را دارد. بریآن پس از هفت ماه کار میدانی قوم‌نگاری شورشیان در قیام سال ۲۰۱۱ لیبیا، دکترای خود را از دانشگاه آکسفورد دریافت کرد. بریآن کتاب «انقلاب لیبیا و پیامدهای آن» را ویراستاری کرده است و کتابی که روی دست دارد، با تمرکز بر قیام لیبیا، بررسی می‌کند که چگونه شورشیان در ابتدا سازمان یافتند.

حسین‌علی کریمی

شورای عالی مصالحه‌ی ملی و مرکز مطالعات استراتژیک صلح در ماه اخیر گزارشی را در پیوند به توافق‌نامه‌ی صلح منتشر کرده‌اند. این گزارش کوتاه با موضوع محوری صلح افغانستان به موضوعات «انتخابات زودهنگام یا حکومت گذار»، «مدل‌های حکومت گذار و موقت»، «تجربه‌ی اداره موقت در افغانستان»، «تمرکززدایی یا تمرکزگرایی»، «نقش زنان در فرآیند صلح»، «شورای عالی فقه اسلامی»، «آتش‌بس» و در نهایت «پیشنهادات گزارشی» پرداخته است.

گزارش پژوهشی شورای عالی مصالحه، پاسخ خیلی متفاوت از آنچه که در ادبیات این روزهای صلح و منازعه‌ی جاری وجود دارد، به مسائل مورد نظر نداده است. گزارش مذکور بیشتر به «دیدگاه‌های این شورا» می‌ماند تا یک گزارش تحقیقی. چرا که گزارش‌های تحقیقی، عموماً روشمند و براساس اسلوب‌های علمی و پژوهشی استوار است. درحالی‌که این گزارش فاقد شاخص‌های پژوهشی است. با این همه برخی موضوعات مورد بحث در این گزارش و نوع نگاه این شورا به موضوعاتی مانند «انتخابات زودهنگام»، «شورای عالی فقه اسلامی»، «نقش زنان در فرآیند گفت‌وگوهای صلح»، «مکانیزم‌های تمرکززدایی از قدرت» در نوع خود قابل تأمل و حاکی از تفاوت با پاسخ‌های سایر نهادها و جریان‌های سیاسی و اجتماعی جامعه است.

انتخابات زودهنگام یا حکومت گذار

نویسندگان گزارش در این بخش به موضوع انتخابات و حکومت موقت پرداخته‌اند. آن‌ها اشاره می‌کنند که انتخابات یکی از مهم‌ترین ابزارهای انتقال قدرت و مشارکت سیاسی در یک جامعه‌ی دموکراتیک است. شهروندان به وسیله‌ی آن اراده خویش را در تعیین سرنوشت و شکل‌گیری نهادهای سیاسی ابراز می‌کنند. کشورها برای این که مرحله‌ی بحران سیاسی، جنگ داخلی و حکومت‌های خودکامه‌ی گذشته را ترک کنند و به آینده‌ی روشن دست یابند، تن به تشکیل حکومت موقت می‌دهند. گزارش به نقل از یوسی شاپین، آورده است که در رأس جستان‌های وابسته به ایجاد حکومت‌های گذار، مسأله‌ی ثبات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده است. همچنین به نقل از مایکل روزنفلد، نویسنده‌ی معتقدند که گذار از خودکامگی و یک‌سالاری به‌سوی دموکراسی، دلیل مهم و توجیه قابل دفاع برای ایجاد حکومت موقت است.

عباس عارفی

رییس‌جمهور غنی طرح سه‌مرحله‌ای خود را با عنوان «چارچوب برای نقشه راه صلح» که قرار است در نشست ترکیه در مورد صلح افغانستان ارائه شود، رسانه‌ای کرده است. این طرح سه مرحله دارد: مرحله اول، توافق سیاسی شامل توافق بر حالت مطلوب، توافق بر آتش‌بس و نظارت بین‌المللی، توافق بر اصول حکومت صلح، حصول تضمین منطقه‌ای و بین‌المللی در راستای مبارزه با تروریسم که تأیید از جانب لویه جرگه می‌شود. مرحله دوم، حکومت صلح است که شامل ترتیب پلان تطبیقی برای رسیدن به حالت مطلوب، حاکمیت قانون اساسی، برنامه‌های حکومت‌داری و توسعه، امنیت، آتش‌بس و مبارزه با تروریسم و برگزاری انتخابات می‌شود. مرحله سوم، اعمار صلح، دولت‌سازی و ایجاد مارکیت است که چارچوب قانون اساسی، پیمان سیاسی، ادغام مجدد مهاجران و بیجاشدگان، امنیت و اولویت‌های حکومت و اولویت‌های انکشافی را شامل می‌شود.

آقای غنی در تشریح این چارچوب برای نقشه راه صلح روی نظام جمهوری، انتخابی‌بودن رهبری دولت، تداوم نهادهای امنیتی و پروژه‌های بزرگ اقتصادی، تمرکز قدرت در پایتخت، حفاظت از قانون اساسی و مرجع نهایی تأیید توافق صلح از سوی لویه جرگه تأکید کرد. رییس‌جمهور در جریان تشریح نقشه راه صلح، ضمن مخالفت با طرح پیشنهادی وزارت خارجه آمریکا، به

مدل‌های حکومت گذار و موقت

در این بخش، گزارش به تجربه‌ی حکومت‌های موقت در برخی از کشورها مانند کمبودیا و تیمور شرقی می‌پردازد و مزایای استفاده از این نوع حکومت را در این کشورها بررسی کرده است. گزارش مذکور همچنان این پرسش را مطرح می‌کند که همان‌گونه دولت موقت در به‌دست‌آوردن اهداف کوتاه‌مدت مثل تأمین صلح و ثبات در این کشورها به نتیجه‌ی ملموس، دست یافته، آیا در درازمدت نیز در عرصه‌ی صلح و دموکراسی به گونه‌ی پایدار توانسته دستاوردی داشته باشد؟

در ادامه، گزارش به تجربه‌ی اندونزی می‌پردازد که تجربه‌ی موفقی در زمینه‌ی تشکیل حکومت موقت برای دست‌یابی به ثبات سیاسی و کاهش خشونت داشته است. رژیم موقت اندونزی ناشی از بحران دهه‌ی ۱۹۹۰ بود که در آن کارگران به اعتصاب گسترده دست زدند. این مسأله سبب شد تا بی‌نظمی و خشونت در این کشور تشدید یابد و در نتیجه، رییس‌جمهور در سال ۱۹۹۸ استعفا کند. نویسندگان معتقدند که در تشکیل حکومت موقت اندونزی، جامعه جهانی بیشتر به‌عنوان تسهیل‌کننده پروسه سهم گرفت تا دیزاین‌کننده آن و سازمان ملل تنها در تدویر انتخابات کمک کرد نه در چگونگی نوشتن قوانین آن. گزارش، نقل قولی از میکایل مالی در این زمینه می‌آورد که آنچه حکومت موقت اندونزی به آن شباهت داشت، بیشتر مدل سرپرستی بود تا مدل شناخته‌شده و از پیش‌آماده‌شده.

تجربه‌ی اداره موقت در افغانستان

در این بخش از گزارش، نویسندگان به تجربه‌ی حکومت موقت در افغانستان می‌پردازند و به حکومت موقتی که بعد از سال ۲۰۰۱ تشکیل شد اشاره می‌کنند و آن را تجربه‌ی موفق ارزیابی می‌کنند. گزارش به نقل از جسیکا پیسمو می‌گوید «افغانستان نتوانست پس از ایجاد حکومت موقت، اقتدار مرکزی را به گونه‌ی درست آن احیا کند و این سبب شد تا کشور دوباره بی‌ثبات گردد». همچنین به نقل از انتنیو دونینی می‌آورد که مشروعیت دولت در افغانستان اغلب مورد منازعه بوده است. چون اعمال قدرت و انتقال قدرت بیشتر به کابل و حاشیه‌های آن محدود شده است. درحالی‌که توقع مردم در محلات همواره موضوع حاشیه‌ای بوده است. در ادامه، گزارش می‌افزاید که باور جمعی به طرح آمریکا این است که نقض گسترده‌ی قانون اساسی از سوی مقامات حکومتی

و گسترش بحران سیاسی، امنیتی و اقتصادی و سهیم‌شدن طالبان در ساختار آینده قدرت، توجیه قابل دفاع برای ایجاد دوباره‌ی حکومت موقت پنداشته می‌شود. اما باید توجه کرد که حکومت موقت به‌گونه‌ای حتم و بالذات سبب ثبات سیاسی و صلح پایدار در افغانستان نمی‌شود. نویسندگان گزارش اشاره می‌کنند که تجربه نشان داده حکومت‌های موقت، اغلب در کوتاه‌مدت پلی میان صلح و دموکراسی بوده‌اند. در درازمدت این مسأله بیشتر به قشر سیاسی جامعه برمی‌گردد تا منافع ملی کشور را در اولویت قرار داده و برای منازعات‌شان راه‌حل‌های مسالمت‌آمیزی جست‌وجو کنند. در پایان این بخش، نویسندگان پیشنهاد می‌کنند تا در دوره‌ی پس از گذار به گستره‌ی اقتدار دولت، مشروعیت دولت، کیفیت انتخابات و نظام انتخاباتی که نقش آن در گزینش افراد، میزان مشارکت شهروندان، تقویت نظام حزبی، ثبات سیاسی و کارآمدی نظام بیش از هر مسأله دیگر توجه جدی شود تا افغانستان به ختم جنگ و صلح برسند.

تمرکززدایی یا تمرکزگرایی نویسندگان به این باورند که با استفاده از فرصت تاریخی که با طرح توافق‌نامه‌ی صلح پیش آمده، تغییر نظام بسته و متمرکز به نظام غیرمتمرکز و کارا نیاز است. آن‌ها استدلال می‌کنند از آنجایی که نظام متمرکز سبب فساد، انحصار قدرت و کندی در ارائه خدمات دولتی می‌شود، توافق‌نامه‌ی صلح باید نه‌تنها به مسأله تقسیم قدرت عمودی، بلکه به تقسیم افقی قدرت نیز بپردازد تا جلو منازعه قدرت گرفته شود و تجارب گذشته تکرار نشود. گزارشگران اشاره می‌کنند که رابطه‌ی تمرکززدایی با فساد مالی در دستگاه حکومتی کشورهای در حال توسعه یکی از موضوعات خیلی مهم است. نویسندگان گزارش با توجه به این مسأله، این پرسش را مطرح می‌کنند که چگونه تمرکززدایی سبب کاهش فساد در کشورهای در حال توسعه می‌شود؟ با نقل قولی از فیس‌من و گاتی، نویسندگان به این پرسش مطرح‌شده پاسخ داده‌اند. فیس‌من و گاتی بر این باورند هر زمانی که تمرکززدایی منشأ قانونی یافته، کاهش فساد مالی نیز به شکل بازتری

شورای عالی مصالحه و نگاه حداکثری به پروسه‌ی صلح؟

بررسی گزارش پژوهشی مرکز مطالعات استراتژیک صلح

پدیدار گشته است. از جانی هم از مهم‌ترین ویژگی‌های مثبت تمرکززدایی در کنار این که قدرت دولت مرکزی را کاهش می‌دهد، مشروعیت سیاسی و کارایی نظام حاکم را افزایش می‌دهد. بر همین اساس، نظارت آسان بر اعمال مدیران توسط مردم را فراهم ساخته و سبب همبستگی مردم و تضمین حقوق اقلیت‌ها می‌شود.

گزارش مذکور با استناد به مباحثی که مطرح می‌کند و با تکیه بر بحث تمرکززدایی، بر این است که دولت افغانستان در آینده قادر خواهد بود تا با سپردن بخشی از مسئولیت‌هایش به شهروندان در قالب دولت محلی، مشارکت واقعی در امور سیاسی - اداری را در سطح محل و در کشور فراهم کند. از این طریق زمینه‌ی تعامل و تعاون میان دولت و شهروندان فراهم می‌شود.

نقش زنان در فرآیند صلح

نویسندگان گزارش معتقدند که زنان نخستین گروهی‌اند که با فروپاشی زیرساخت‌های سیاسی و اجتماعی در نتیجه‌ی درگیری‌های مسلحانه و اقدامات

نشست ترکیه؛

افغانستان یک‌صدا یا چندصدا؟

روی آینده افغانستان، این دو قطب قدرت باز هم نزدیک و همکار نشدند. بنابراین حالا در نشست ترکیه نیز امکان اشتراک این دو قطب قدرت با طرح واحد وجود ندارد: «از سخنان رییس، معاونین و اعضای شورای مصالحه فهمیده می‌شود که آن‌ها با ایده‌ی حکومت موقت یا عبوری صلح مخالف نیستند. اما در طرح اشرف غنی نه‌تنها مخالفت صریح در این مورد وجود دارد، بلکه بخش اول این طرح سه‌مرحله‌ای در حال حاضر نه‌تنها با ایده‌ی اکثریت مردم که خواهان پایان جنگ هستند مخالف است، بلکه با طرح آمریکا نیز ضدیت دارد». دکتر کریم پاکزاد می‌گوید طرح رییس‌جمهور غنی جنبه عملی ندارد، چرا که هیچ یک از طرف‌های جنگ و صلح افغانستان حاضر نیستند در انتخاباتی شرکت کنند که زیر نظر غنی برگزار شود.

دکتر محمدموسا جعفری، نویسنده و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با اطلاعات روز می‌گوید که موضع دولت افغانستان با طرح واحد بسیار مهم و تأثیرگذار خواهد بود، اما با درنظرداشت مطالبات متفاوت در میان رهبران سیاسی نمی‌توان انتظار دستیابی به طرح مشترک را به‌طور جدی مطرح کرد: «وقتی به‌طور واضح از طرح رییس‌جمهور

اشرف غنی حتا در برابر امریکا که حامی قدرتمند ساختار کنونی دولت افغانستان است، می‌خواهد مقاومت کند و قدرت را برای خود و اگر مجبور به استعفا شود، برای گروه خود حفظ کند. در این صورت ممکن است نشست ترکیه به شکست بینجامد؛ شکستی که عواقب دردناک خواهد داشت.

بین‌المللی و استراتژیک فرانسه در گفت‌وگو با اطلاعات روز، با اشاره به پیشینه‌ی منازعه سیاسی و تقسیم قدرت میان رییس‌جمهور غنی و داکتر عبدالله پس از انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۴م، می‌گوید که عملاً در افغانستان دو قطب قدرت حکومتی وجود دارد که در اساسی‌ترین مسائل افغانستان با هم وحدت نظر ندارند. بعد از توافق‌نامه صلح میان آمریکا و طالبان و فشار روزافزون آمریکا تا سرحد تهدید به دولت افغانستان و خطر روزافزون همکاری پاکستان و طالبان با آمریکا

از طرحی است که شورای عالی مصالحه روی آن کار می‌کند. با توجه به این مسأله اولین پرسشی که در این زمینه خلق می‌شود این است که آیا اشتراک دولت افغانستان با طرح واحد در نشست ترکیه ممکن است؟ اگر نه، چرا؟ پیامدهای چندصدایی برای افغانستان چیست؟ در نهایت چه نوع نظام سیاسی راه حل مشکل افغانستان است؟

افغانستان چندصدا

علی امیری، نویسنده و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با اطلاعات روز می‌گوید اشتراک دولت افغانستان در نشست ترکیه با طرح واحد ممکن نیست. چون دولت افغانستان از اقتدار لازم برخوردار نیست که بتواند گروه‌های سیاسی را همسو کند: «دولت افغانستان اقتدار و قدرت اقتاع را ندارد که گروه‌های سیاسی را زیر یک چتر جمع کند، دیدگاه‌های آن‌ها را توحید نماید و در نهایت خودش از آن‌ها یک طرح واحد بسازد. دولت خودش برای بقا در قدرت تلاش می‌کند و گروه‌های سیاسی که در این‌جا حضور دارند در تلاش زوال دولت هستند که در نتیجه امکان یک موضع مشترک وجود ندارد.» دکتر کریم پاکزاد، پژوهشگر در مرکز مطالعات

گزارش

سمپوزیم بین‌المللی امیرعلی شیر نوایی؛ امیدها و ناامیدی‌ها

اشرف غنی، رییس‌جمهور کشور از طریق ویدیو کنفرانس درباره‌ی همایش بین‌المللی امیرعلی شیر نوایی گفت: «نگاه دولت جمهوری اسلامی افغانستان به فرهنگ نگاه عمیق و معنادار است. نقش فرهنگ و چهره‌ها و مفاخر فرهنگی در همکاری‌های منطقه‌ای و تمدنی مهم است. تجلیل از چنین همایش‌ها، تجلیل از همکاری‌های منطقه‌ای است.»

عباس اسدیان

روز چهارشنبه تا جمعه هفته‌ی قبلی (۱۸ تا ۲۰ حمل) سمپوزیم بین‌المللی امیرعلی شیر نوایی در ولایت هرات برگزار شد. این سمپوزیم که به مناسبت پنج‌صدمین سالروز تولد امیرعلی شیر نوایی برگزار شده بود میزبان مهمانان و چهره‌های تأثیرگذار داخلی و خارجی بود. مهمانان خارجی این سمپوزیم عمدتاً از کشورهای فارسی‌زبان و ترکی‌زبان بودند و هدف از برگزاری این سمپوزیم تقویت روابط فرهنگی، سیاسی و تجاری افغانستان با کشورهایی که دارای تاریخ و فرهنگ مشترک است، خوانده شده است.

در این همایش بین‌المللی بیش از ۱۵۰۰ مهمان داخلی و ده‌ها مهمان خارجی از کشورهای چون ازبکستان، ترکمنستان، قزاقستان، قزغیزستان، تاجیکستان، ایران، ترکیه و آذربایجان شرکت کرده بودند.

تجلیل از مفاخر فرهنگی

امیرعلی شیر نوایی میان سال‌های ۸۴۴ تا ۹۰۶ ه.ق. زندگی می‌کرد. او در ولایت هرات زاده شده و از چهره‌های فرهنگی و سیاسی تأثیرگذار دوران تیموریان، خصوصاً عصر سلطان حسین بایقرا بود. از امیرعلی شیر نوایی آثار زیادی برجای مانده است. نوایی را بیشتر به‌عنوان شاعر، صوفی و زبان‌شناس می‌شناسند. تلاش‌های او در جهت پویا نگه‌داشتن زبان جغتایی و کوشش‌هایی که در این حوزه انجام داده از جمع ماندگارترین کوشش‌ها در تاریخ این زبان است.

افغانستان در صدر کشورهایی قرار دارد که دچار بحران‌های عمیق سیاسی و داخلی است. سیاست در چنین کشورها عمدتاً به مسائل فرهنگی و مواردی که از فوریت لازم برخوردار نیستند، توجه ندارد. این ویژگی ناشی از بی‌اهمیت بودن مسائل فرهنگی نیست بلکه در واقع نشان‌گر کژتابی‌هایی است که ممکن است کارگزاران سیاسی و افراد باصلاحیت دچار آن شوند. بی‌اهمیت جلوه‌دادن فرهنگ نگاه متمدندان نیست و در عصر حاضر «فرهنگ» از مسائل مهم و حساس زندگی بشر به‌شمار می‌رود. از این‌رو توجه به فرهنگ و مسائل فرهنگی در کشوری مثل افغانستان می‌تواند امیدبخش باشد.

اشرف غنی، رییس‌جمهور کشور از طریق ویدیو کنفرانس درباره‌ی همایش بین‌المللی امیرعلی شیر نوایی گفت: «نگاه دولت جمهوری اسلامی افغانستان به فرهنگ نگاه عمیق و معنادار است. نقش فرهنگ و چهره‌ها و مفاخر فرهنگی در همکاری‌های منطقه‌ای و تمدنی مهم است. تجلیل از چنین همایش‌ها، تجلیل از همکاری‌های منطقه‌ای است.»

محمدطاهر زهیر، سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ در صحبت با خبرنگار اطلاعات روز در هرات گفت: «هرات شهر معنویت و فضیلت است. این همایش به‌منظور بازخوانی افکار و اندیشه‌های امیرعلی شیر نوایی برگزار شده است. سمینارهایی مانند این که در طول سال برگزار خواهد شد به‌منظور پیوند با گذشته است.»

صابر مومند، سخن‌گوی وزارت اطلاعات و فرهنگ، در صحبت با روزنامه اطلاعات روز در این زمینه می‌گوید «ما می‌خواهیم از اندیشه‌ها و افکار مشاهیر و دانشمندانمان که از گذشته‌های دور برای کشور خود در عرصه‌های مختلف خدمت کرده‌اند تجلیل و یادبود به عمل آوریم.» آقای مومند اضافه می‌کند «این سمینار محدود به بزرگداشت از امیرعلی شیر نوایی نیست بلکه ما در طول سال از بزرگان چون سنایی، مولانا، خوشحال خان ختک و دیگر بزرگان سرزمینمان نیز تجلیل به عمل خواهیم آورد.» مومند می‌گوید «دایرکردن این سمینارها محدود به چند روز نیست بلکه از تحقیقاتی که در داخل و خارج روی آثار و افکار این شخصیت‌ها

در نظر داشت این که متون دینی دارای تفاسیر و قرائت‌های گوناگون است. تفسیر و قرائت این نهاد، خواه ناخواه با قرائت‌های معمول در موارد مختلف همخوانی نخواهد داشت. از این‌رو، این مسأله سبب خواهد شد تا نقش نهادهای دموکرات به مرور زمان کم‌رنگ شده و به تفکیک قوا صدمه برسد.

نویسندگان گزارش بر این باورند که این شورا مدلی از «شورای نگهبان جمهوری اسلامی ایران» است. به همین دلیل پیشنهاد می‌کنند که چنین شورایی در آغاز نباید ایجاد شود. اگر ایجاد می‌شود، باید زیر نام «شورای عالی علمای افغانستان» با صلاحیت‌های محدود مشورتی ایجاد شود تا سبب استبداد فقهی نشود. از سویی هم، مشارکت افراد در این نهاد باید به گونه‌ای عادلانه با رعایت اصل مشارکت قومی، جنسیتی، مذهبی و حزبی در نظر گرفته شود. در غیر این امر موجب می‌شود که شکاف‌های قومی و مذهبی، فساد سیستماتیک و عدم پاسخگویی افزایش یابد که خود سبب نارضایتی عمومی در آینده می‌گردد.

آتش‌بس؛ اولویت مذاکرات صلح

آخرین بخش این گزارش به موضوع آتش‌بس اختصاص دارد. آجندایی که دولت افغانستان از ابتدای گفت‌وگوهای صلح به دنبال تطبیق آن بوده است، به باور نویسندگان گزارش، مهم‌ترین مسأله در یک توافق‌نامه، آتش‌بس و قطع جنگ است. در عین حال قوانین و مکانیزم‌های تطبیقی آن نیز از الزامات یک توافق خوب شمرده می‌شود. نویسندگان گزارش اشاره می‌کنند که موافقت‌نامه‌های آتش‌بس ضمن اینکه مسائل امنیتی را در بر می‌گیرند به مسائل مربوط به توسعه، نگرانی‌های بشردوستانه و حتا به مسائل سیاسی نیز می‌پردازد. آن‌ها اشاره می‌کنند که آتش‌بس همواره به‌عنوان یکی از پیش‌شرط‌های حداقلی روی میز طرفین منازعه قرار داشته تا طرفین را وادار به به مذاکره کنند. با استناد به اهمیت آتش‌بس و قطع جنگ، نویسندگان گزارش بر این باورند که انتظار می‌رود دولت جمهوری اسلامی افغانستان و جامعه جهانی مکانیزم جامع آتش‌بس را با تضمین‌های بین‌المللی به جزئیات با طالبان به توافق برسانند. آن‌ها استدلال می‌کنند که توافق‌نامه‌ی صلح نمی‌تواند به گونه مشروح به جزئیات آتش‌بس بپردازد، لذا لازم است تا موافقت‌نامه آتش‌بس جداگانه با مکانیزم‌های تعریف‌شده که خلع سلاح، ادغام مجدد و تضمین‌های جهانی در آن به وضوح بیان می‌شود، میان دولت افغانستان و طالبان منعقد گردد.

گزارش

بود: «آن‌ها مطابق با علایق خودشان ساختار سیاسی آینده را دیزاین خواهند کرد. برخلاف شعارهای که مدیریت روند صلح با مالکیت افغان‌ها باشد، کم‌ترین تأثیر را طرف‌های افغانی خواهند داشت.» بنابراین نتیجه همان خواهد شد که کارگردان‌های خارجی در نظر دارند. در آن‌صورت نظام سیاسی آینده‌ی افغانستان را نیز طبق معمول خارجی‌ها تعیین خواهند کرد که بدون شک برآیند آن ختم منازعه و پایان جنگ خواهد بود.

آقای امیری در مورد نوعیت نظام سیاسی مطلوب در افغانستان معتقد است که نظام فدرالی با واقعیت‌های سیاسی، فرهنگی و جغرافیایی کشور ما بیشتر سازگار است: «یک نظام فدرال که قدرت را در سطوح دولت‌های ایالتی تقسیم کند و یک رابطه‌ی تعریف‌شده بین دولت‌های ایالتی و دولت فدرال وجود داشته باشد، می‌تواند مشکل افغانستان را حل کند. افغانستان فدرال می‌تواند یک کشور مستقل و آزاد باشد.»

دکتر محمدموسا جعفری نیز نظام سیاسی فعلی را که ریاستی متمرکز است، ناکام می‌داند و می‌گوید نظام ریاستی و تمرکز قدرت چالش بزرگی برای کشور خلق کرده است: «توزیع عادلانه‌ی قدرت و ثروت در کشور انجام نشده است. اما اکنون که طالبان نیز در نظام آینده سهم خواهند داشت و حساسیت‌ها در این مورد به‌شدت بالا گرفته است، سهم جامعه جهانی برای توحید طرح‌ها بسیار مهم است و حمایت آن‌ها از نظام سیاسی افغانستان ضامن بقای حکومت‌های آتی خواهد بود.»

خسرونت‌آمیز زبان می‌بینند. آن‌ها بر این باورند که دیپلماسی پیشگیرانه از سوی سازمان ملل متحد و سایر نهادهای مدافع حقوق زنان به‌تدریج به‌عنوان رویکرد مؤثر برای کنترل و ممانعت از درگیری‌ها و مخاصمات مسلحانه مورد توجه قرار گرفته و روی افزایش میزان مشارکت سیاسی زنان به‌ویژه در سطح تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در پروسه صلح و پس از آن تأکید جدی صورت گرفته است. در این بخش، گزارش مذکور به نقش زنان در استقرار و استمرار صلح، مشارکت سیاسی زنان پرداخته است. با در نظر داشتن خسرونت‌آمیز بودن گفت‌وگوهای مردانه در معادلات استراتژیک صلح، دیدگاه‌های زنانه در موافقت‌نامه‌های صلح را مهم می‌داند. از این‌رو، اشاره می‌کند بدون مشارکت زنان و گنجاندن دیدگاه‌های زنان در فرآیندهای رسمی و غیررسمی صلح، صلح پایدار به‌میان نخواهد آمد. زنان افغانستان بیش از هر زمان دیگری به صدای واحد و هماهنگ برای شامل‌ساختن خواست‌های مشروع سیاسی‌شان در چارچوب رژیم حقوق بشر بین‌المللی نیاز دارند. برای این‌که این خواست‌ها در موافقت‌نامه صلح با طالبان در نظر گرفته شود، گزارش پیشنهاد می‌کند که سهمیه‌ی خاصی بر مبنای قانون اساسی فعلی و یا مکانیزم جدید برای مشارکت معنادار زنان در متن توافق‌نامه‌ی صلح در نظر گرفته شود. همچنین تخصیص بعضی از پست‌های مشخص اجرایی برای زنان در سطوح تصمیم‌گیری مانند معاونت ریاست‌جمهوری، معاونت صدراعظم، رأس بعضی از وزارت‌ها و نهادهای مستقل حکومتی به‌گونه واضح، درج توافق‌نامه شود. گزارش مذکور پیشنهاد می‌کند که برای رسیدگی به خسرونت‌هایی که در برابر زنان در جریان منازعات مسلحانه افغانستان رخ داده است، مکانیزم‌های مشخص برای رسیدگی به آن‌ها تعریف شود.

شورای عالی فقه اسلامی

نویسندگان گزارش معتقدند که نشانه‌هایی وجود دارد که «شورای عالی فقه اسلامی» که در طرح توافق‌نامه‌ی صلح امریکا پیشنهاد شده است، بیشتر به‌دنبال اهداف سیاسی است تا مذهبی. آن‌ها استدلال می‌کنند که وظایف این شورا به ارائه رهنمودهای اسلامی در مسائل اجتماعی و فرهنگی محدود نمی‌شود. بلکه دارای صلاحیت قضایی انطباق قوانین و مقررات است و حتا فرامین تقنینی را با عقاید و احکام اسلامی به عهده خواهد داشت. نویسندگان گزارش در این بخش می‌گویند که بعید به‌نظر می‌رسد که این نهاد محدود به یک نهاد مشورتی باقی بماند. در ضمن با

سخن به میان می‌آید به این معنا است که ایشان باوری به سهیم‌سازی دیگران در ارائه طرح ندارد و نقشه راه مستقل را پیشکش می‌کند. درحالی‌که اعضای برجسته‌ی شورای عالی مصالحه ملی مثل دکتر عبدالله عبدالله یا حامد کرزی دیدگاه و طرح متفاوت با رییس‌جمهور غنی دارند.»

کریم پاکزاد معتقد است که امریکایی‌ها تمام سعی‌شان را خواهند کرد که از پراکندگی سیاسی و اشتراک دولت افغانستان با چندین طرح صلح جلوگیری کنند. چرا که امریکایی‌ها تلاش دارند تا قبل از تاریخ خروج نیروهای امریکا و متحدین آن‌ها طوری که در توافق‌نامه دوحه آمده، در نشست ترکیه به توافقی دست یابند: «اما در این میان اشرف غنی حتا در برابر امریکا که حامی قدرتمند ساختار کنونی دولت افغانستان است، می‌خواهد مقاومت کند و قدرت را برای خود و اگر مجبور به استعفا شود، برای گروه خود حفظ کند. در این صورت ممکن است نشست ترکیه به شکست بینجامد؛ شکستی که عواقب دردناک خواهد داشت.»

کارگردان بیگانه

علی امیری در مورد پیامدهای شرکت دولت افغانستان در نشست ترکیه با چندین طرح و پراکندگی سیاسی حکومت، شورای مصالحه و دیگر جریان‌های سیاسی می‌گوید که در آن‌صورت همه‌ی جریان‌های که از طرف دولت افغانستان شرکت می‌کنند به‌طور منفعلانه ظاهر خواهند شد. بنابراین کارگردان و برنامه‌ساز برای صلح کسانی دیگری خواهند

انتقاد اردوغان از تحرکات روسیه در شرق اوکراین

نگرانی کرده است. اوکراین همچنین نگران افزایش درگیری ها میان جدایی طلبان مورد حمایت روسیه در دونباس با نظامیان این کشور در خط حایل میان این نیروهای نظامی است.

آقای اردوغان پس از سه ساعت دیدار با ولودمیر زلنسکی در یک کنفرانس مطبوعاتی ابراز امیدواری کرد که این تنش به صورت مسالمت آمیز و بر اساس قوانین بین المللی و احترام به تمامیت ارضی اوکراین به پایان برسد.

آقای اردوغان گفت: «امیدواریم که افزایش نگران کننده تنش ها هر چه زودتر به پایان برسد، آتش بس ادامه پیدا کند و مخاصمات از طریق گفت و گو و طبق توافق مینسک به پایان برسد.»

جنگ در منطقه دونباس در پی امضای یک توافق نامه در سال ۲۰۱۵ در مینسک، پایتخت بلاروس به پایان رسید ولی زد و خورد های پراکنده همچنان در منطقه گزارش می شود.

آقای اردوغان همچنین تاکید کرد که روسیه ضمیمه شدن کریمه به خاک روسیه را به رسمیت نمی شناسد.

ولودمیر زلنسکی نیز در سخنانی بر هماهنگی مواضع آنکارا و کی اف بر سر تهدیدها در منطقه دریای سیاه و نحوه پاسخ گویی به آنها تاکید کرد.

اطلاعات روز: رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه خواهان توقف «تحرکات نگران کننده» در شرق اوکراین شده است. به نقل از بی بی سی فارسی، آقای اردوغان شنبه در استانبول در دیدار با ولودمیر زلنسکی، رئیس جمهوری اوکراین، از آمادگی ترکیه برای کمک به این کشور خبر داد. دیدار آقای اردوغان با آقای زلنسکی هم زمان با بالا گرفتن تنش میان اوکراین و روسیه بر سر منطقه دونباس در شرق اوکراین برگزار شد. اوکراین از افزایش تحرکات نظامی روسیه در روزهای اخیر و اعزام سرباز به مناطق مرزی ابراز

گروه های امداد برای نجات معدنچیان گرفتار چینی تلاش می کنند

در معدن کار گذاشته شده اما انتظار می رود که عملیات نجات پیچیده و طاقت فرسا باشد. با توجه به استانداردهای پایین امنیتی، وقوع سانحه در معدن، اتفاقی غیرعادی در چین نیست. دسامبر پارسال ۲۳ معدنچی چینی به دلیل نشت مونو اکسید کربن جان خود را از دست دادند. در ژانویه هم ۱۰ معدنچی در یک معدن طلا در استان شندونگ کشته شدند. یازده معدنچی نجات یافته پس از انفجار، دو هفته در زیر زمین گیر افتادند. در بیشتر این دوره، آن ها بدون غذا بودند و نیروهای نجات فقط توانسته بودن به آن ها آب برسانند.

اطلاعات روز: گروه های نجات در تلاش برای کمک به ۲۱ معدنچی هستند که در یک معدن زغال سنگ در سین کیانگ (غرب چین) به دام افتاده اند. به گزارش بی بی سی فارسی، هنوز مشخص نیست دلیل آب گرفتگی معدن فنگویان چیست اما گفته می شود که این اتفاق هنگام عملیات بهینه سازی کارگران در روز شنبه رخ داده است.

در نتیجه این حادثه ۲۹ کارگر گرفتار شدند اما گروه های امداد موفق شدند، هشت نفر را نجات دهند.

به گفته تلویزیون مرکزی چین، گروه ها امداد تمام نقاطی که معدنچیان در آن ها گرفتار شده اند را شناسایی کرده اند.

این تلویزیون می گوید دوازده معدنچی در لایه اول معدن هستند، هشت نفر در لایه دوم گرفتار شده اند و یک نفر هم در راه خروجی گیر افتاده است.

گفته می شود که سیلاب با قطع کردن برق مناطق زیر زمین معدن و اختلال در خطوط ارتباطی، عملیات نجات را با مشکل مواجه کرده است.

تلویزیون چین می گوید گروه های امداد آب داخل معدن را به بیرون پمپ می کنند و هم زمان نیز به داخل معدن، هوا تزریق می کنند.

این رسانه می گوید گرچه لوله های بیشتری هم

جزئیات تازه از سند همکاری ایران و چین؛ همکاری با چینی ها برای کنترل فضای مجازی

رسید ولی تاکنون متن کامل آن منتشر نشده است. وزارت خارجه ایران در روزهای گذشته اقدام به انتشار یک گزاره برگ درباره محتوای این سند کرده است که به گفته این وزارتخانه شامل رئوس کلی و اصول این سند است و تاکید کرده است که در این سند بحث و اگذاری انحصار و عقد قراردادهای مالی مطرح نشده است.

علی ربیعی، سخنگوی دولت ایران هم گفته است دولت چین مخالف انتشار متن کامل این سند است.

انتشار اخبار مربوط به امضای این سند در طول یک سال گذشته با انتقادات گسترده ای همراه بوده و مخالفان این سند از سند همکاری ایران و چین به عنوان سند «فروش ایران به چین» نام می برند و خواستار لغو این سند هستند.

در ماه های گذشته گزارش هایی درباره سرمایه گذاری ۴۰۰ میلیارد دلاری چین در ایران در طول ۲۵ سال آینده در ازای دریافت نفت منتشر شده است ولی مقام های وزارت خارجه ایران می گویند که در سند همکاری های راهبردی هیچ عدد و رقم خاصی ذکر نشده و دولت ایران «هیچ تعهدی» به چین نداده است.

علاوه بر اعتراض هایی که از جانب فیلمسازان و فعالان مدنی و سیاسی به امضای این سند مطرح شده، برخی از شهروندان در چند شهر از جمله اصفهان، تهران و کرج تجمعات اعتراضی محدودی برگزار کردند و با شعارهایی چون «مرگ بر وطن فروش» و «ایران فروشی نیست» مخالفت خود را با امضای این سند مطرح کرده اند.

عراق و سوریه» و تولید خودرو با همکاری ایران و چین «در مناطق آزاد و ویژه»، همکاری در زمینه دفاعی و نظامی از جمله مواردی است که این نماینده مجلس به آن اشاره کرده است.

بحث امضای سند همکاری های راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین از بهمن سال ۹۴ مورد تاکید علی خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی قرار گرفت و علی لاریجانی، رئیس پیشین مجلس ایران هم نماینده او برای نهایی کردن این سند بوده است.

سند همکاری های راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین روز هفتم اسفند امسال با امضای وزیران خارجه دو کشور

نفت از این رقم به چین فروخته می شود». او درباره قیمت و نحوه فروش نفت ایران به چین توضیحی نداده ولی گفته است طبق این سند همکاری، قرار است که چین با ایران سرمایه گذاری مشترک کند تا «ما در افغانستان، پاکستان، عراق و سوریه، نیروگاه برق ایجاد کنیم و علاوه بر این با همکاری با چین بتوانیم برق کشورهای جاده ابریشم را تعیین کنیم».

به گفته آقای نبویان، ایران نیز متعهد شده است که «گاز چین و پاکستان را تا حدی که می تواند تأمین کند». توسعه بنادر ایران، ایجاد «خط آهن زیارتی بین ایران،

اطلاعات روز: محمود نبویان، نایب رییس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس ایران، با اشاره به جزئیات سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین گفته است با توجه به این که حاکمیت فضای مجازی «از دست ما خارج شده»، «برای ما بسیار حائز اهمیت است که با همکاری با چینی ها بتوانیم بر فضای مجازی خود حاکمیت داشته باشیم».

به گزارش رادیو فردا، او در گفت و گویی که روز یکشنبه، ۲۲ حمل، در خبرگزاری مهر منتشر شده، از اعمال حاکمیت بر فضای مجازی و «موتورهای جستجوگر، پیام رسانی های اجتماعی و پست الکترونیک» به عنوان موارد مدنظر نام برده و گفته است در تولید «تبلت، لپ تاپ و موبایل و در زمینه هوش مصنوعی» می توانیم با چین همکاری کنیم.

به گفته آقای نبویان، سند همکاری چین ایران شامل ۹ بند و ۳ ضمیمه است که در این سه ضمیمه «اهداف اساسی»، «تفصیل در زمینه همکاری» بین دو کشور و «جزئیات زمینه های همکاری» آمده است.

پیش از این مقام های وزارت خارجه ایران به رئوس کلی این سند اشاره کرده بودند و درباره وجود سه ضمیمه که پیوست این سند همکاری شده، توضیحی نداده بودند.

این نماینده مجلس همچنین گفته است چین «تضمین داده است که تا ۲۵ سال از ما نفت خریداری کند» و در حال حاضر «روزانه حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه نفت را به فروش می رسانیم که نزدیک به ۹۰۰ هزار بشکه

نخست وزیر کوریای جنوبی برای مذاکره درباره پول های مسدود شده ایران، عازم تهران شد

شده ایران در کره، متهم کرده بود. برخی از گزارش های منتشر شده در روزهای گذشته از نزدیکی ستول و تهران به توافق بر سر آزادی هفت میلیارد دلار ایران خبر داده اند.

یک مقام وزارت خارجه کوریای جنوبی جمعه به خبرنگاری یونهایپ گفت: «اگر مذاکرات وین درباره توافق هسته ای به خوبی پیش برود، انتظار داریم که تأثیر مثبتی بر روند آزادسازی منابع مالی ایران در کوریای جنوبی داشته باشد.»

ایران فعالیت می کنند، از جمله سامسونگ الکترونیک، ال جی الکترونیکس و شبکه SK دیدار کند. با از سرگیری مذاکرات برجام در وین، ایران بعد از سه ماه نفتکش کوریای جنوبی را که ادعا می شد به سبب آلوده کردن محیط زیست توسط نیروی دریایی سپاه پاسداران توقیف شده بود همراه با ناخدا و خدمه آن آزاد کرد.

ایالات متحده آمریکا ایران را به گروگان گیری این نفتکش در قبال نزدیک به ۷ میلیارد دلار پول مسدود

کوریای جنوبی، چانگ سای کیون در سفر سه روزه خود به محض ورود به ایران با اسحاق جهانگیری، معاون اول رییس جمهوری و سپس با محمدباقر قالیباف، رییس مجلس شورای اسلامی و علی لاریجانی، مشاور علی خامنه ای، رهبر ایران و همچنین حسن روحانی، رییس جمهوری ملاقات خواهد کرد.

این نخستین بار در طول ۴۴ سال گذشته است که نخست وزیر کوریای جنوبی به ایران سفر می کند. چانگ قرار است با مقام های شرکت های کوریای جنوبی که در

اطلاعات روز: چانگ سای کیون، نخست وزیر کوریای جنوبی یکشنبه ۱۱ اپریل/۲۲ حمل، دو روز پس از آزادسازی کشتی توقیف شده این کشور، ستول را به مقصد تهران ترک کرد.

براساس گزارش خبرگزاری یونهایپ نخست وزیر کوریای جنوبی برای مذاکرات دوجانبه و حل تنش دامنه دار میان تهران و ستول بر سر آزادسازی پول های مسدود شده ایران در این کشور، به ایران می رود.

به نقل از رادیو زمانه، طبق گزارش دفتر نخست وزیر

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: ذکی دریابی zaki.daryabi2@gmail.com

سردبیر چاپی: م. علی جاوید مالکی ۰۷۰۲۲۷۷۵۰۶

سردبیر آنلاین: الباس نواندیش

گزارشگران و خبرنگاران: ابودرملک نژاد، جلیل رونق، خادم حسین کریمی، سهراب سروش، عابر شایگان، عبدالواحد حیدری، عصمت الله سروش، لطف علی سلطانی، لیاقت لایق، هادی خوشنویس و واجد روحانی

مترجم: جلیل پژواک

ویراستار: شیر مهریار

صفحه آرا: رضا مظفری

ارتباطات و روابط عمومی: محمدحسین جویا

mjoya.dailyetilaatroz@gmail.com

شماره تماس: ۰۷۹۷۴۳۵۷۷۷ - ۰۷۶۷۱۵۲۰۶۲

ایمیل: dailyetilaatroz@gmail.com

آدرس: کابل، کارته سه شماره تماس: ۰۷۲۹۱۱۹۵۵۱ - ۰۲۰۲۵۰۰۱۸۷ توزیع: کانون فرهنگی زنگ صبح ۰۷۴۴۰۲۱۹۵۲

دکستر فیلکینز، نیویورکر
مترجم: جلیل پژواک

علیزی گفت که در تلاش است که شبه نظامیان دو جنگ سالار محلی را مهار کند، عبدالرشید دوستم، معاون سابق رییس جمهور و عظامحمد نور. هردو نفر سال ۲۰۰۱ با امریکایی‌ها دوست شدند و هردو علیه طالبان جنگیدند. اما آن‌ها بیش از آنکه مانند عوامل حکومت کار کنند، مانند ملک‌های محلی عمل می‌کنند. دوستم به قتل، تجاوز، شکنجه و اعدام‌های جمعی متهم شده است. علیزی به میلر گفت: «سعی می‌کنم جورشان بیاورم. وقتی پول بدهیم شان، می‌توانیم اعمال نفوذ کنیم.» اما در شمال نشانه‌ای از تحقق چنین قصدی دیده نمی‌شد. علیزی به من گفت که به رغم تمام مشکلات موجود در ارتش افغانستان، آن‌ها در اواخر دوران امریکا، حامیان وی نبایند امید خود را از دست دهند. او گفت: «ساخت ارتش به زمان نیاز دارد. ما در تلاش تریبیه افراد درست هستیم. ما از صفر شروع کردیم. لطفا صبور باشید.»

در هتل شرق در دوحه فزیه کوفی اغلب اوقات تنها زن حاضر در اتاقی پر از مذاکره‌کننده مرد بود. او به من گفت که اوایل مذاکرات برخی از همتایان طالبش حاضر به صحبت با وی نبودند. باری در وقفه ناهار دو طالبی که روبرویش نشسته بودند از او خواستند که به میز دیگری برود. طالب سوومی در همان میز مایل نبود که چشمش به وی بیفتد و به همین دلیل به زمین خیره شده بود. کوفی بشقاب را برداشت و به او کباب تعارف کرد. طالب کباب را گرفت و لبخند زد و گفت: «خانم کوفی تو بسیار یک زن خطرناک هستی.» از آن به بعد صحبت‌شان آغاز شد.

اواخر ماه دسامبر ۲۰۲۰ وقتی به دوحه رسیدم مذاکره‌کنندگان با یکدیگر کم‌کم احساس راحتی می‌کردند. یک مقام ارشد امریکایی به من گفت: «آن‌ها با یکدیگر خودمانی شده‌اند.» نمایندگان حکومت دریافتند که طالبان گرچه به صورت گروهی رفتار خصمانه داشتند، اما در تعاملات یک به یک صمیمی می‌شدند. لفاظی‌های تند به تدریج کم‌رنگ شد و من در بعضی از بعدازظهرها طالبان و نمایندگان حکومت را می‌دیدم که باهم در باغ‌های هتل شرق قدم می‌زدند.

مذاکره‌کنندگان هردو طرف به من گفتند که آن‌ها حس می‌کنند مسئولیت سنگینی را برای خاتمه‌دادن به درگیری در افغانستان روی دوش دارند. اکثر آن‌ها بدین باورند که طالبان تحت شرایط مناسب وارد توافق می‌شوند و این‌که آن‌ها نیز به اندازه همه از جنگ خسته شده‌اند. اما بسیاری از ناظران در کابل گمان می‌برند که طالبان از مذاکرات برای خرید وقت تا زمان خروج امریکایی‌ها استفاده می‌کنند. یکی از این افراد سیما سمر است که به مدت هفده سال ریاست کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را برعهده داشت. این کمیسیون در پی نهادینه‌کردن مفاهیم مدرن عدالت و برابری در افغانستان است. سیما سمر معتقد است که طالبان سرانجام تصمیم خواهند گرفت که گرفتن قدرت با زور برای‌شان آسان‌تر تمام می‌شود. او گفت: «طالبان؟ آن‌ها اندکی تغییر

امریکا در آستانه‌ی خروج، افغانستان در لبه‌ی پرتگاه (۴)

آیا مذاکره با طالبان همراه با احتمال خروج نظامی امریکا به صلح می‌انجامد یا به فروپاشی افغانستان؟

حکومت قرون وسطایی خود را دوباره بر افغانستان تحمیل کند. او گفت: «جامعه تغییر کرده است.» زنان تحصیل کرده‌اند، جوانان با دنیای وسیع‌تر ارتباط دارند، زبان انگلیسی در شهرها معمول است. او گفت: «مردم طالبان را نمی‌پذیرند. آن‌ها عقب نخواهد کشید. ما ۴۰ هزار نیروی ویژه داریم. شما فکر می‌کنید آن‌ها می‌گذارند طالبان یکی یکی گردن ببرد شان؟» او در ادامه گفت: «جنگ داخلی دیگری شروع خواهد شد.» جنگ اول داخلی افغانستان در دهه نود بیش از ۵۰ هزار کشته برجای گذاشت، اما صالح می‌گوید اگر جنگ داخلی دیگری آغاز شود، بدتر از گذشته خواهد بود، «مطلقاً بدتر.»

با این‌حال مذاکره‌کنندگان حکومت مجبور خواهند شد برخی امتیازات را به طالبان واگذار کنند، در غیر این‌صورت مذاکرات شکست خواهد خورد و کشورهای غربی احتمالاً مردم افغانستان را به حال خودشان رها خواهند کرد. فاطمه گیلاتی، نماینده حکومت در مذاکرات و مدافع زنان در افغانستان، به من گفت: «ما با جنگ و دندان برای حقوقی که به دست آوردیم خواهیم جنگید. اما این خطر وجود دارد که برخی از این حقوق از دست خواهند رفت.»

یکی از جاهایی که ابعاد این خطر را می‌توان سنجید،

نکرده‌اند.» ماه دسامبر هنگام وقفه در مذاکرات، ویدیویی از فاضل آخند، یکی از مذاکره‌کنندگان طالبان پخش شد که در آن او در حال پذیرایی از گروهی از افراد نقاب‌دار در آنچه یک اردوگاه آموزشی نظامی به نظر می‌رسد، دیده می‌شد. در ویدیو هنگامی که آخند تازه سربازان طالبان را در آغوش می‌گیرد، یکی از آن‌ها فریاد می‌زند: «زنه باد مجاهدان افغانستان!»

در کابل، امرالله صالح به من گفت که افغان‌های طرف‌دار حکومت به اندازه طالبان در خصوص کنترل مشترک کشور مردد هستند. من صالح را در سال ۱۹۹۹ ملاقات کردم، زمانی که طالبان از یک جنگ داخلی خونین در افغانستان پیروز برآمده بودند. در آن‌زمان صالح و همزمانش به حفظ قطعه کوچکی از قلمرو در شمال شرق کشور چسبیده بودند. در سال ۲۰۰۴ صالح رییس ریاست امنیتی ملی افغانستان شد و در میان طالبان به‌عنوان دشمن سرسخت شهرت یافت. ماه جولای ۲۰۱۹ بمب‌گذاران انتحاری با رخنه در حفاظ امنیتی صالح سی و دو نفر را کشتند.

صالح استدلال کرد که اگر حکومت افغانستان مجبور شود با طالبان قبل از این‌که این گروه خشونت را کنار بگذارد، معامله کند، صلح حاصل از آن شکست خواهد خورد و این گروه سعی خواهد کرد نسخه

مرکز رشد مهارت‌های زنان افغانستان واقع در کابل است. این مرکز کارگاه‌های آموزشی خیاطی و آشپزی را برگزار می‌کند و با رستورانتی برای ایجاد زمینه اشتغال کارآموزان این مرکز همکاری دارد. این مرکز همچنین سرپناهی را برای زنان و کودکانی فراهم کرده که از مشکلات جامعه‌ای فراری هستند که در بسیاری از نقاط افغانستان هنوزهم پیرو قوانین قدیمی است. تقریباً هر روز زن یا دختری به این مرکز پناه می‌آورد که یا کودک عروسی است که از شوهرش فرار کرده است، یا زنی است که از ازدواج اجباری گریخته است و یا زنی تازه مطلقه‌ای است که خانواده‌اش او را مایه شرمساری میدانند و از خانه آواره شده است. همین اواخر یک روز صبح زن جوانی به این مرکز پناه آورد که چنان لت‌وکوب شده بود که همکاران مرکز هر روز به مدت دو هفته او را ماساژ دادند. یکی از کارمندان این مرکز به من گفت: «روی بدنش هیچ نقطه‌ای پیدا نمی‌شد که کبود نباشد. می‌خواستم فریاد بزنم.» این پناه‌گاه که اولین در نوع خود در کابل به شمار می‌آید، حداکثر می‌تواند هفتاد نفر را در خود جا دهد. و اغلب هم پر است.

یکی از زنانی که این مرکز را اداره می‌کند، مجبویه سراج هفتاد ساله، زنی پرجنب‌وجوش است. او که اصل و نسبش به خانواده سلطنتی افغانستان می‌رسد، در سال ۱۹۷۸ با فروپاشی افغانستان همراه خانواده‌اش از کشور فرار کرد و مدتی در مهنتن، در خیابان لکسینگتون و خیابان ۴۳ مستقر شد. پس از سال ۲۰۰۱ چشم‌انداز تغییر در افغانستان سراج را به وطنش بازگرداند. از آن‌زمان او را این احساس که سنت‌های منسوخ جامعه در حال از بین رفتن در افغانستان نگه داشته است، او به من گفت: «تغییرات زیادی به میان آمده است، همچنین احتمالات زیادی وجود دارد، درد فراوان و همچنین خوشحالی‌های بسیار. قبلاً فرصت‌ها از زنان دریغ می‌شد، آن‌ها جایی برای رفتن نداشتند. اکنون دارند.»

او در پاسخ به این پرسش که آیا سرپناه زنان در صورت بازگشت رژیم طالبان دوام خواهد آورد یا خیر، مطمئن نبود. او معتقد است که نسل‌های جوان‌تر افغانستان که بیشتر جمعیت شهری کشور را تشکیل می‌دهند، مبارزه خواهند کرد. او گفت: «من به انرژی و ایده و تازگی و تعهد جوانان این کشور باور دارم. ما اکنون پزشک داریم، افرادی با درجه فوق لیسانس و دکترا داریم. این همه زن تحصیل کرده و جوان پر از انرژی داریم. آن‌ها تسلیم نمی‌شوند.»

سراج در مورد بقیه کمتر مطمئن بود. او به من گفت که اخیراً با دوستانش گپ زده است و همه آن‌ها موافق بودند که اوضاع احتمالاً بسیار بدتر خواهد شد. او گفت: «برای اولین بار طی این همه سال به دوستانم گفتم بیا بید قهرمان نباشیم. در این مرحله ما باید جان خود را نجات دهیم.»

دکستر فیلکینز، روزنامه‌نگار، همکار نیویورکر و نویسنده کتاب «جنگ ابدی» است که برنده «جایزه ملی حلقه منتقدان کتاب» امریکا شد.

پایان

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت امور سرحدات و قبایل
ریاست عمومی مالی و اداری

ریاست تدارکات
امریت تدارکات

موضوع: اطلاعیه تصمیم اعطای قرارداد ۳۰ قلم البسه‌باب
شماره داوطلبی: MOBTA/1400/NCB/OPT/G009

به تاسی از فقره (۲) ماده چهل و سوم قانون تدارکات به اطلاع عموم رسانیده می‌شود وزارت امور سرحدات و قبایل در نظر دارد پروژه تدارک ۳۰ قلم البسه‌باب مورد ضرورت خویش را به (شرکت خدمات لوژستیک ناصراسحاق سبحانی‌گروپ) (دارای جواز نمبر ۴۰۱۰۴ نمبر تشخیصیه ۹۰۰۰۴۳۷۷۷۳) و (شرکت نوی قریشی دارای جواز نمبر ۳۷۱ نمبر تشخیصیه ۱۰۰۳۶۵۷۰۱) به قیمت مجموعی ۷,۴۳۱,۵۵۰ هفت میلیون و چهارصد و سی و یک هزار و پنجاه هزار افغانی اعطا نماید.

اشخاص حقیقی و حکمی که هرگونه اعتراض در زمینه داشته باشند اعتراض خویش را از تاریخ نشر این اعلان الی هفت روز تقویمی طور کتبی توأم با دلایل آن به ریاست تدارکات وزارت امور سرحدات و قبایل واقع ناحیه نهم جوار ستره محکمه وفق احکام ماده پنجاهم قانون تدارکات ارایه نمایند. این اطلاعیه به معنی عقد قرارداد نبوده و الی تکمیل معیاد فوق‌الذکر و طی مراحل قانونی بعدی قرارداد منعقد نخواهد شد.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت امور سرحدات و قبایل
ریاست عمومی مالی و اداری

ریاست تدارکات
امریت تدارکات

موضوع: اعلان تصمیم اعطایی قرارداد تدارک (۱۱۶) قلم ادویه‌جات
شماره دعوت به داوطلبی: (MOBTA/1400/NCB/OPT/G.014)

بدینوسیله به تاسی از فقره (۲) ماده چهل و سوم قانون تدارکات به اطلاع عموم رسانیده می‌شود وزارت امور سرحدات و قبایل در نظر دارد پروژه تدارک ۱۱۶ قلم ادویه‌جات مورد ضرورت خویش را بابت سال مالی ۱۴۰۰ به شرکت تجارتنی نوبهار قلب‌آسیا دارنده جواز نمبر (۲۳۸۱۰) و نمبر تشخیصیه TIN (۹۰۰۱۸۲۲۴۰۳) به قیمت مجموعی مبلغ (۱,۷۳۹,۷۱۶.۹) یک میلیون و هفتصد و سی و نه هزار و هفتصد و شانزده اعشاریه نه افغانی اعطا نماید.

اشخاص حقیقی و حکمی که هرگونه اعتراض در زمینه داشته باشند اعتراض خویش را از تاریخ نشر این اعلان الی هفت روز تقویمی طور کتبی توأم با دلایل آن به ریاست تدارکات وزارت امور سرحدات و قبایل واقع ناحیه نهم جوار ستره محکمه وفق احکام ماده پنجاهم قانون تدارکات ارایه نمایند. این اطلاعیه به معنی عقد قرارداد نبوده و الی تکمیل معیاد فوق‌الذکر و طی مراحل قانونی بعدی قرارداد منعقد نخواهد شد.

هر روز روزنامه اطلاعات روز را پشت در منزلتان دریافت کنید

Subscribe to Daily Etilaat Roz

6 Months

120\$ USD

Annual

200\$ USD

برای ادارات دولتی و شرکت‌ها

۴۰۰۰ افغانی

شش ماهه

۷۰۰۰ افغانی

یک ساله

قیمت: ۲۰ افغانی

یادداشت: تنها یادداشت روز دیدگاه رسمی اطلاعات روز می‌باشد. مسئولیت سایر نوشته‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

حساب جاری زنان

ارزی بانک سرت دارد که حساب جاری زنان را به شما معرفی می کند که محصولی اختصاصی برای جامعه مشرک و شریف زنان افغانستان میباشد. محصول منگور حساب جاری به پول مردی افغانی و دلار امریکایی و دارای هزینه تلفظی در قترت های مختلف های خود پرداز صرفی و مسر ثبت کارت ها و همچنان خدمات رایگان پیو گرفته و بدون هزینه نگهداشت حساب میباشد. این حساب با حد اقل 500 افغانی و 50 دلار امریکایی افتتاح میگردد که نازلترین نرخ برای بانک های بانوان میباشد.

www.azizibank.af 1515

الیاس نواندیش

کمتر از یک هفته مانده به برگزاری نشست استانبول، کمیته‌ی تهیه و توحید پیش‌نویس طرح صلح افغانستان نتیجه‌ی کار خود را آماده کرده و به داکتر عبدالله عبدالله، رییس شورای عالی مصالحه‌ی ملی سپرده است. آقای عبدالله در صفحه‌ی رسمی فیسبوک خود نوشته است که «پیش‌نویس طرح صلح که پس از تحلیل و توحید طرح‌های مطرح‌شده در رابطه به صلح، تهیه شده بر حفظ و تقویت نظام جمهوری، حقوق شهروندی، حقوق بشر، آزادی بیان، رسانه‌ها، انتخابات، نهادهای ملی و ختم دائمی جنگ تأکید دارد.»

در همین حال عنایت‌الله بابر فرهمند، معاون نخست شورای عالی مصالحه‌ی ملی گفته است که این پیش‌نویس «بعد از تأیید اعضای شورای رهبری به‌عنوان طرح واحد حوزه جمهوری در نشست استانبول مورد بحث قرار خواهد گرفت.»

همزمان با این امرالله صالح، معاون اول رییس‌جمهور دپروز در نشستی گفته است که برای نشست استانبول سه آجندای مهم برای بحث پیش‌بینی شده است. به گفته‌ی او، «توافق روی ارزش‌ها»، «آتش‌بس» و «ایجاد حکومت صلح» از آجنداهای پیش‌بینی‌شده برای نشست استانبول است؛ نشستی که قرار است در ۱۶ اپریل برای ده روز در ترکیه برگزار شود.

این گفته‌ها و تکمیل شدن پیش‌نویس طرح صلح در حالی مطرح است که یک روز پیش زلمی خلیل‌زاد، فرستاده‌ی ویژه‌ی امریکا برای صلح افغانستان در سفری به کابل با رییس‌جمهور اشرف غنی و عبدالله عبدالله به‌صورت جداگانه دیدار کرد. در این دیدارها روی آمادگی‌ها برای برگزاری نشست استانبول و ارائه طرح واحد از سوی جمهوری اسلامی افغانستان در این نشست صحبت شده است.

نشست استانبول حدود شش ماه پس از آغاز رسمی مذاکرات مستقیم میان جمهوری اسلامی افغانستان و گروه طالبان در دوحه قطر برگزار می‌شود. این نشست در واقع براساس طرح جدید ایالات متحده امریکا قرار است برگزار شود و انتظار می‌رود دولت، رهبران سیاسی و طالبان با میزبانی، تسهیل‌گری و میانجی‌گری سازمان ملل متحد، ترکیه و قطر در آن بر سر یک توافق سیاسی برای پایان منازعه توافق کنند.

در افغانستان چشم‌ها به سوی این نشست دوخته شده است و پرسش‌ها و نگرانی‌های زیادی در خصوص آن مطرح است. چه این که در شش ماه اخیر موضوع صلح افغانستان اما و اگرهایی نیز داشته است. اهمیت نشست استانبول برای صلح افغانستان، فرصت‌ها و چالش‌های آن و از جمله این که برآیند این نشست چه چیزی باید باشد، از جمله موارد پرسش برانگیز است.

اهمیت نشست

همزمان با به بن‌بست رسیدن مذاکرات مستقیم میان هیأت‌های جمهوری اسلامی افغانستان و گروه طالبان در دوحه، در افغانستان رهبران حکومت منتظر معلوم‌شدن سرنوشت انتخابات ریاست جمهوری امریکا بودند. انتظار حکومت افغانستان این بود که در صورت پیروزی جو بایدن، موضع امریکا در قبال صلح نیز تغییر می‌کند و راهی را که دونالد ترمپ، رییس‌جمهور پیشین امریکا با طالبان طی کرده بود، در اداره بایدن رهرو نخواهد داشت. اما نامه‌ی وزیر خارجه امریکا به اشرف غنی و عبدالله عبدالله آب سردی بر این انتظار ریخت. امریکا طرح جدیدی را مطرح کرد که به پیروی از آن نشستی در استانبول برگزار می‌شود.

پیش‌تر عبدالله عبدالله در یک گفت‌وگوی اختصاصی با بی‌بی‌سی گفته بود که نشست

نشست استانبول؛

فرصت‌ها و نگرانی‌ها چیست؟

پرتان سپهر در نشست استانبول عالی مصالحه ملی، تکمیل شورای عالی مصالحه

نشست استانبول شرکت می‌کند اما منابعی به اطلاعات روز گفته‌اند که جمهوری اسلامی افغانستان قرار است با سه طرح به این نشست برود: طرح توحیدشده‌ی جناح‌های سیاسی از طرف شورای عالی مصالحه‌ی ملی، طرح حزب اسلامی افغانستان به رهبری گلبدین حکمتیار و طرح صلح حزب جمعیت اسلامی افغانستان به رهبری صلاح‌الدین ربانی.

نگرانی اساسی در این خصوص تعدد طرح‌ها است. باورها بر این است که پراکندگی طرح‌ها در طرف مقابل طالبان، حوزه جمهوری را در مذاکرات آسیب‌پذیر می‌سازد. عمر صمد، سفیر پیشین افغانستان در فرانسه استدلال می‌کند که «جانب جمهوریت با یک اندازه تنوع و تفاوت‌های در سلیقه و در راه و روشی که دارد، ضرورت به اجماع قوی‌تر و هدفمندتر دارد تا از موقف و ارزش‌های مشترک و مردمی دفاع کرده بتواند.»

او در پاسخ به این پرسش که جانب جمهوریت چه طرحی داشته باشد، می‌گوید: «طرح طرف جمهوریت نه تنها که باید افکار عامه و خواہشات مردمی را دقیق‌تر انعکاس بدهد بلکه باید با نگهداشت توازن و منافع کشور، با موقف همگانی کشورهای مطرح نیز در تضاد جدی قرار نگیرد. این طرح و طرح طالبان هر دو باید راهگشای دور دوم و قدم‌های بعدی روند مذاکرات بالای جزئیات باشند و سر نقشه‌ی راه و موعد آن به توافق برسند.»

در جریان شش ماه پس از شروع مذاکرات مستقیم میان جمهوری اسلامی افغانستان و گروه طالبان روشن شده است که موضع‌گیری‌های دو طرف در خصوص رسیدن به صلح تاکنون از همدیگر بسیار فاصله دارد. یک طرف روی برقراری آتش‌بس به‌عنوان نخستین موضوع مذاکرات تأکید دارد و طرح دیگر بر رسیدن به توافق بر سر نظام آینده‌ی سیاسی و سپس آتش‌بس دائمی به‌عنوان آخرین گزینه روی میز. همین فاصله نگرانی‌هایی را در خصوص نتیجه‌ی نشست ترکیه نیز خلق کرده است.

حالا پرسش این است که چه عواملی منجر به کامیابی نشست و چه عواملی منجر به شکست آن خواهد شد. عمر صمد به این باور است که «حضور همه جناح‌های مطرح و جامعه‌ی بین‌المللی به میزبانی یک کشور باعتبار مانند ترکیه یقیناً که ممد قرار می‌گیرد ولی از همه مهم‌تر اراده‌ی سیاسی جوانب ذی‌دخل برای تأمین صلح و ختم جنگ همراه با یک طرح و نقشه‌ی راه عملی و منصفانه می‌تواند این نشست را به موفقیت برساند.» به باور او، در مقابل «نبود اراده‌ی قوی و یا از خودگذری و یا عدم انعطاف‌پذیری سیاسی که هدف آن تخریب روند صلح باشد و منافع ملی و مصالح مردم را مد نظر نداشته باشد، باعث ناکامی خواهد شد.»

نیشانک موتوانی می‌گوید که امیدواری‌ها نسبت به نتایج نشست ترکیه اندک است «زیرا حکومت افغانستان برای بقا می‌جنگد. با این حال اگر طیف وسیعی از بازیگران دخیل در روند صلح افغانستان در کمک به افغانستان برای داشتن آینده بهتر جدی باشند، می‌تواند دستاوردها را حفظ کنند، طالبان را تهدید کنند که در صورت کوتاه‌نیامدن به‌عنوان یک سازمان تروریستی خارجی معرفی خواهند شد و به پاکستان عواقب جدی میزبانی از شورشیان را یادآوری کنند تا خشونت متوقف شود و روند سیاسی‌ای در پیش گرفته شود که انتخابات را به‌عنوان یگانه راه برای انتخاب رهبران افغانستان در نظر بگیرد و نظم مبتنی بر قانون اساسی کثرت‌گرای افغانستان حفظ شود.»

دکتر محمدنعیم، عضو هیأت مذاکره‌کننده گروه طالبان در دوحه نیز به باور است که «در هر نشست اخلاص اطراف ذی‌ربط، واقعیت‌های زمینی، ارزش‌ها و منافع علیای ملت و کشور، و ژرف فکر کردن ستون اساسی و مهم برای پیشرفت می‌باشد.»

با پیشرفت در روند صلح، در افغانستان خشونت کاهش یابد و زمینه برای آغاز دوره‌ی انتقالی و مذاکرات جدی درباره‌ی آینده کشور میسر گردد.»

اما نیشانک موتوانی به این باور است که در نشست استانبول فشار بیشتر بر حکومت افغانستان برای پذیرفتن شرایطی که امریکا و متحدانش پیشنهاد کرده‌اند، اعمال خواهد شد. یکی از این شرایط به گفته‌ی او، انحلال حکومت افغانستان است، درحالی‌که در جانب مقابل، گروه طالبان با چنین شرایطی از جانب طرف‌ها رویه‌رو نیست. او در این مورد می‌گوید: «روندی که احتمالاً منجر به انحلال حکومت افغانستان می‌شود و نقشه راه را برای ورود طالبان به میدان سیاسی هموار می‌سازد و طالبان از شرایط به‌وجودآمده برای قاپیدن قدرت استفاده خواهند کرد.»

گروه طالبان تاکنون موضع روشن در قبال آینده‌ی سیاسی افغانستان نداشته است. هرچند این گروه برپایی یا تشکیل دولت اسلامی را خواسته‌ی اصلی خود می‌داند و بارها به آن اذعان کرده اما تعریف روشنی از حکومت اسلامی یا نظام اسلامی ارائه نکرده است. اکنون که نشست استانبول در راه است، برخی از آگاهان به این باورند که در نشست ترکیه طالبان دست‌کم سه هدف عمده خواهند داشت.

نیشانک موتوانی می‌گوید که «جدول زمانی مشخص برای خروج تمام نیروهای امریکایی و خارجی از افغانستان»، «وادارکردن ایالات متحده و شرکایش به یک توافق سیاسی مبنی بر این‌که تنها راه دستیابی به صلح در افغانستان انحلال حکومت فعلی اشرف غنی است» و «به‌دست آوردن یک توافق‌نامه‌ی سیاسی از حکومت ایالات متحده که روند انحلال حکومت افغانستان را آغاز کند و به جای آن یک حکومت انتقالی را با حضور طالبان در تمام شاخه‌های آن، روی کار آورد» سه هدف اصلی طالبان در این نشست خواهد بود.

دفاع از ارزش‌های مشترک: آیا امکان پیروزی وجود دارد؟

زلمی خلیل‌زاد در سفر اخیرش از رهبران سیاسی افغانستان خواسته است که در نشست استانبول با طرح واحد شرکت کنند. شورای عالی مصالحه‌ی ملی نیز تأکید دارد که حوزه جمهوری اسلامی افغانستان با طرح واحد در

در آن بنیاد نظام جدید در افغانستان با حضور چند گروه سیاسی گذاشته شد. این گروه به این باورند که نشست استانبول می‌تواند آغاز یک فصل جدید در تاریخ افغانستان باشد.

پیش‌تر منابعی به روزنامه اطلاعات روز گفته بودند که تأکید بر قطع جنگ و برقراری صلح به‌عنوان خواست سراسری همه‌ی افغان‌ها، تلاش و همکاری مشترک برای ایجاد یک افغانستان اسلامی، متحد و دموکراتیک، توافق بر سر دین اسلام به‌عنوان دین رسمی دولت و مردم افغانستان، ایجاد حکومت همه‌شومل و اشتراکی و قانون اساسی مدون، حرکت به سمت اعلام آتش‌بس و در موزات با آن ایجاد یک حکومت انتقالی/عبوری صلح که به یک حکومت دائمی منجر شود، بخشی از اصول مورد توافق به‌عنوان اساسات مذاکرات در استانبول است.

نیشانک موتوانی می‌گوید

که امیدواری‌ها نسبت به نتایج نشست ترکیه اندک است «زیرا حکومت افغانستان برای بقا می‌جنگد. با این حال اگر طیف وسیعی از بازیگران دخیل در روند صلح افغانستان در کمک به افغانستان برای داشتن آینده بهتر جدی باشند، می‌توانند دستاوردها را حفظ کنند.»

داکتر محمدنعیم، سخن‌گوی هیأت مذاکره‌کننده طالبان و عضو این هیأت به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که «هر نشستی که باعث استقلال کشور و به میان‌آمدن یک نظام اسلامی مستقل و قوی شود، مهم است و ما از کنفرانس ترکیه اگر برگزار گردد، همین توقع را داریم.»

عمر صمد می‌گوید نخستین انتظار از نشست استانبول این است که در آن تمامی جوانب سیاسی و نظامی عمده و رهبران مطرح کشور تحت پوشش سازمان ملل متحد و کشورهای ذی‌دخل شرکت کنند و نشست در زمان معین برگزار گردد. او می‌افزاید: «آجندای آن با اتفاق نظر تأیید و مورد بحث آزاد قرار گیرد و بالاخره این نشست نتیجه‌ی ملموس داشته باشد تا

استانبول سرنوشت آینده افغانستان را رقم می‌زند. حالا دیدگاه‌ها و خواسته‌های گوناگون مطرح است. عده‌ای انتظار دارند که نشست استانبول نظم سیاسی موجود در افغانستان را متحول کرده و در واقع ساختار نظام متمرکز کنونی را به ساختار نظام سیاسی غیرمتمرکز تغییر دهد. در سوی مقابل نیز تلاش‌هایی در جریان است تا ساختار نظام کنونی حفظ شود و در استانبول روی برقراری آتش‌بس و ختم جنگ در کشور توافق شود.

عمر صمد، سفیر پیشین افغانستان در فرانسه و عضو ارشد مرکز آسیای جنوبی شورای آتلانتیک به این باور است که نشست استانبول یک فرصت تاریخی برای افغانستان است. او در گفت‌وگو با روزنامه اطلاعات روز می‌گوید: «تاریخی بودن این نشست به اشتراک تمامی اطراف ذی‌دخل، به محتوا و نتیجه‌ی به‌دست‌آمده‌ی آن ارتباط می‌گیرد. اگر راه را برای تأسیس یک حکومت مشارکتی یا موقت و کاهش خشونت و تبادل‌هی اسرا و چند فقره از مطالبات جانبین باز کند، می‌توان آنرا یک نشست تاریخی قلمداد نمود.»

نیشانک موتوانی، پژوهشگر مسایل افغانستان که در مورد محورهای درگیری، امنیت و دیپلماسی متمرکز بر افغانستان کار می‌کند، نیز به این باور است که مطرح‌بودن آینده‌ی سیاسی افغانستان و بقای نظام جمهوری، نشست استانبول را به یک فرصت تاریخی تبدیل می‌کند. او در پاسخ به سوال اطلاعات روز که چرا نشست استانبول یک فرصت تاریخی است، می‌گوید: «روند صلح افغانستان نیز از این جهت غیرعادی است که در آن مسأله رفتارهای بدخواهانه پاکستان و این‌که چگونه اهداف تجدیدنظرطلبانه اسلام‌آباد به افغان‌ها آسیب رسانده است، نادیده گرفته می‌شود و این روند به جای پرداختن به این مسایل، با اسلام‌آباد به‌عنوان طرفی برخورد می‌کند که حق دارد از یک سازمان تروریستی برای براندازی و سرکوب یک کشور مستقل استفاده کند.»

انتظارها از نشست استانبول

هنوز مشخص نیست که شرکت‌کنندگان نشست استانبول در چه سطحی قرار دارند و اگر آنان در این نشست به توافقی دست یابند، آیا فیصله‌ی آن‌ها برای همه قابل پذیرش خواهد بود یا خیر. عده‌ای این نشست را با نشست بن در سال ۲۰۰۱ مقایسه می‌کنند که